

32001R0999

31.5.2001

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 147/1

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 999/2001,**22. mai 2001,****millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 152 lõike 4 punkti b,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

olles nõu pidanud regioonide komiteega,

tegutsedes asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Mitme aasta jooksul on tuvastatud erinevate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate (TSE) juhtumid eraldi inimestel ja loomadel. Veiste spongioosse entsefalopaatia (BSE) esinemine tehti veistel esimest korda kindlaks 1986. aastal ja järgnevatel aastatel tuvastati selle esinemine ka teistel loomaliikidel. 1996. aastal kirjeldati Creutzfeldt-Jacobi tõve (CJD) uut teisendit. Järjest rohkem leitakse tõendeid BSE tekitaja ja Creutzfeldt-Jacobi tõve uue teisendi sarnasuse kohta.

(2) Alates 1990. aastast on ühendus vastu võtnud meetmed inimeste ja loomade kaitsmiseks veiste spongioosse entsefalopaatia ohu eest. Need meetmed põhinevad loomade tervisekaitset käsitlevate direktiivide kaitsemeetmetel. Võttes arvesse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate suurt ohtu inimeste ja loomade tervisele, on asjakohane võtta vastu nende vältimise, kontrolli ja likvideerimise eieeskirjad.

(3) Käesolev määrus käsitleb otseselt rahvatervist ja on seotud siseturu toimimisega. See hõlmab nii asutamislepingu I lisaga hõlmatud kui ka hõlmamata tooteid. Seetõttu on asjakohane valida õiguslikuks aluseks asutamislepingu artikli 152 lõike 4 punkt b.

(4) Komisjon on eelkõige juhtivalt teaduskomiteelt ja rahvaterviseiga seotud veterinaarmedetete teaduskomiteelt saanud TSE mitmete aspektide kohta teaduslikke seisukohti. Need seisukohad hõlmavad soovitusi meetmete kohta, millega vähendada nakatunud toodetega kokkupuutest tulenevat võimalikku ohtu inimeste ja loomade tervisele.

(5) Neid eeskirju tuleks kohaldada elusloomade ja loomsete saaduste tootmise ja turuleviimise suhtes. Eeskirju ei ole siiski vaja kohaldada kosmeetikatoodete või ravimite, meditsiiniseadmete või nende lähteainete või vahesaaduste suhtes, mille suhtes kohaldatakse muid eieeskirju, mis käsitlevad eelkõige määratletud riskiteguriga materjali kasutamise keeldu. Neid eeskirju ei peaks kohaldama ka loomsete saaduste suhtes, mis ei kujuta tõsist ohtu inimeste või loomade tervisele, kuna neid kasutatakse muudel eesmärkidel kui toidu, sööda või väetise tootmiseks. Tuleks tagada, et käesoleva määruse reguleerimisalaga hõlmamata loomseid saadusi tuleks hoida selle määrusega hõlmatud loomsetest saadustest eraldi, välja arvatud juhul, kui need vastavad samadele tervishoiustandarditele.

(6) Tuleks sätestada, et komisjon võtab kaitsemeetmed juhul, kui liikmesriigi või kolmanda riigi pädev asutus ei ole TSE ohtu piisavalt arvesse võtnud.

(7) Tuleks sätestada kord, millega olemasoleva teabe põhjal määratakse kindlaks liikmesriigi, kolmanda riigi või nende piirkonna (edaspidi "riigid" või "piirkonnad") epidemioloogiline staatus esinemise, levimise ja inimeste nakatumisohu osas. Komisjon peaks nende liikmesriikide ja kolmandate riikide kategooria, mis ei taotle oma staatuse määramist, kindlaks määrama kättesaadava teabe põhjal.

⁽¹⁾ EÜT C 45, 19.2.1999, lk 2 ja EÜT C 120 E, 24.4.2001, lk 89.

⁽²⁾ EÜT C 258, 10.9.1999, lk 19.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 17. mai 2000. aasta arvamus (EÜT C 59, 23.2.2001, lk 93), nõukogu 12. veebruari 2001. aasta ühiseisukoht (EÜT C 88, 19.3.2001, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 3. mai 2000. aasta otsus.

- (8) Liikmesriigid peaksid koostama koolitusprogrammid TSEde vältimise ja kontrollimisega tegelevate isikute, samuti veterinaararstide, põllumajandustootjate ja põllumajandusloomade veo, turustamise ja tapmisega tegelevate töötajate jaoks.
- (9) Liikmesriigid peaksid igal aastal viima läbi BSE ja skreipi seireprogrammi ning teavitama komisjoni ja teisi liikmesriike selle tulemustest ning muudest TSEde esinemisjuhtudest.
- (10) Teatavad mäletsejaliste koed tuleks tunnistada määratletud riskiteguriga materjaliks TSE patogeneesi ja selle riigi või piirkonna epidemioloogilise staatuse põhjal, kus asub või kust on pärit asjaomane loom. Määratletud riskiteguriga materjal tuleks kõrvaldada ning hävitada selliselt, et see ei ohustaks mingil moel inimeste või loomade tervist. Eelkõige ei tohi seda turustada toidu, sööda või väetise tootmiseks. Tuleks siiski ette näha võimalus saada samaväärne tervisekaitsetase üksikute loomade lausteimimisega TSE suhtes, niipea kui need testid on lõplikult kinnitatud. Tapmisviisid, mille käigus nakkus võib ajast teistesse kudedesse levida, peaksid olema lubatud ainult kõige väiksema BSE ohuga riikides ja piirkondades.
- (11) Inimeste ja loomade TSEdesse nakatumise vältimiseks tuleks võtta meetmed, millega keelatakse teatavat liiki loomsete valkude söötmine teatavatele loomaliikidele ja keelatakse teatavate mäletsejalistelt pärit materjalide kasutamine toidus. Kõnealused piirangud peaksid olema vastavuses ohu suurusega.
- (12) Loomade TSE kahtlusest tuleks teatada pädevale asutusele, mis peaks viivitamatult võtma kõik asjakohased meetmed, sealhulgas taudikahtlase looma liikumise piiramine kuni uurimise tulemuste saamiseni või looma tapmine ametliku järelevalve all. Kui pädev asutus ei suuda TSE nakkust vältida, tuleks läbi viia vastav uuring ning rümpa tuleks kuni diagnoosi määramiseni hoida ametliku järelevalve all.
- (13) Kui TSE nakatumise kohta saadakse ametlik kinnitus, peaks pädev asutus võtma kõik vajalikud meetmed, sealhulgas rümpade hävitamine, uuringu läbiviimine kõikide riskirühma kuuluvate loomade kindlaksmääramiseks ning riskirühma kuuluvate loomade ja loomsete saaduste suhtes liikumiskiirangu sätestamine. Kahjud, mis tulevad loomade ja loomsete saaduste hävitamisest käesoleva määruse alusel, tuleks omanikele võimalikult kiiresti hüvitada.
- (14) Liikmesriigid peaksid koostama situatsioonplaani riiklike meetmete rakendamiseks BSE puhangu korral. Komisjon peaks need plaanid heaks kiitma. Seda sätet tuleks lisaks BSEle laiendada ka teistele TSEdele.
- (15) Tuleks ette näha teatavate elusloomade ja loomsete saaduste turustamise sätteid. Olemasolevate veiste identifitseerimist ja registreerimist käsitlevate ühenduse eeskirjadega on ette nähtud süsteem, mis võimaldab kooskõlas rahvusvaheliste standarditega teha kindlaks loomade ema ja päritolukarja. Samaväärsed tagatised tuleks ette näha ka kolmandatest riikidest imporditud veiste puhul. Ühenduses kauplemisel või kolmandatest riikidest importimisel peaks ühenduse eeskirjadega hõlmatud loomade ja loomsete saadustega kaasas olema nimetatud eeskirjades nõutud sertifikaadid, mida on vajaduse korral kooskõlas käesoleva määrusega täiendatud.
- (16) Tuleks keelata teatavates riskipiirkondades asuvatelt veistelt pärit loomsete saaduste turuleviimine. Seda keeldu ei tohiks siiski kohaldada teatavate loomsete saaduste suhtes, mis on kontrollitud tingimustes toodetud loomadest, kelle puhul on võimalik tõestada, et TSEsse nakatumise oht ei ole suur.
- (17) TSE vältimist, kontrolli ja likvideerimist käsitlevate eeskirjade järgimise tagamiseks on TSE olukorrast tervikliku epidemioloogilise pildi saamiseks vaja võtta kindlaksmääratud korra alusel laboratoorseks kontrolliks proove. Ühtsete kontrollimeetodite ja tulemuste tagamiseks tuleks luua riiklikud ja ühenduse tugilaborid ning võtta kasutusele usaldusväärsed teaduslikud meetodid, sealhulgas spetsiaalsed TSE kiirtestid. Kiirtestide tuleks kasutada igal võimalusel.
- (18) Liikmesriikides tuleks TSEde vältimist, kontrolli ja likvideerimist käsitlevate nõuete ühtse rakendamise tagamiseks läbi viia ühenduse kontrollid ja samuti sätestada auditeerimise korra rakendamine. Selleks et tagada, et kolmandad riigid esitaksid elusloomade ja loomsete saaduste ühendusse importimisel ühenduses kohaldatavate tagatistega samaväärsed tagatised, tuleks kohapeal teha ühenduse kontrollid, et teha kindlaks, kas importivad kolmandad riigid täidavad imporditingimusi.

- (19) TSEde suhtes kohaldatavad kauplemisega seotud meetmed peaksid olema korral põhinema rahvusvahelistel standarditel, suunistel või soovitusel, kui need on olemas. Kui vastavad rahvusvahelised standardid, suunised või soovitusel ei võimalda vajalikku terviseohutust saavutada, võib vastu võtta kõrgemat terviseohutust tagavad ja teaduslikult põhjendatud meetmed.
- (20) Käesolev määrus tuleks uute teaduslike andmete saamise korral uuesti läbi vaadata.
- (21) Käesoleva määruse raames tuleks sätestada vajalikud üleminekumeetmed, eelkõige määratletud riskiteguriga materjali kasutamise osas.
- (22) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusega 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused.⁽¹⁾
- (23) Käesoleva määruse rakendamiseks tuleks ette näha kord, mille alusel luuakse alalise veterinaarkomitee, alalise söödakomitee ja alalise toidukomitee raames tihe ja tõhus koostöö komisjoni ja liikmesriikide vahel.
- (24) Võttes arvesse, et käesoleva määruse rakendamise sätted on üldmeetmed otsuse 1999/468/EÜ artikli 2 tähenduses, tuleks need vastu võtta nimetatud otsuse artiklis 5 sätestatud regulatiivkomitee menetlust järgides,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Kohaldamisala

- Käesolevas määruses sätestatakse loomadel transmissiivsete spongiossete entsefalopaatiate (TSEd) vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad. Neid eeskirju kohaldatakse elusloomade ja loomsete saaduste tootmise ja turustamise ning teatavatel juhtudel ka nende ekspordi suhtes.
- Käesolevat artiklit ei kohaldata:
 - kosmeetiliste vahendite, ravimite või meditsiinivahendite või nende lähteainete või vahesaaduste suhtes;
 - toodete suhtes, mis ei ole ette nähtud kasutamiseks toidus, söödas või väetises, või nende lähteainete või vahesaaduste suhtes;

- loomsete saaduste suhtes, mis on ette nähtud kasutamiseks näitustel, õpetamisel, teaduslikus uurimustöös, eriuuringutes või -analüüsides, tingimusel et neid ei tarbi ega kasuta hiljem inimesed või loomad, välja arvatud need loomad, keda hoitakse asjaomase uurimusprojekti jaoks;
- elusloomade suhtes, keda kasutatakse uurimustöös või kes on selle jaoks ette nähtud.

Artikkel 2

Elusloomade ja loomsete saaduste eraldamine

Selleks et vältida ristsaastumist või artikli 1 lõikes 1 osutatud elusloomade või loomsete saaduste asendamist artikli 1 lõike 2 punktides a, b ja c osutatud loomsete saadustega või artikli 1 lõike 2 punktis d osutatud elusloomadega, tuleb elusloomi ja loomseid saadusi alati eraldi hoida, välja arvatud juhul, kui elusloomi ja loomseid saadusi toodetakse TSEde puhul kasutatavate tervisekaitsetingimustega samaväärsetel tingimustel.

Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 3

Mõisted

- Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - TSEd – kõik transmissiivsed spongiossed entsefalopaatid, välja arvatud need, mis esinevad inimestel;
 - turuleviimine – iga toiming, mille eesmärk on müüa käesoleva määrusega hõlmatud elusloomi või loomseid saadusi ühenduses asuvale kolmandale isikule või varustada sellist kolmandat isikut muul viisil tasuta eest või tasuta või ladustada neid kolmanda isiku varustamiseks;
 - loomsed saadused – iga toode, mis on saadud direktiivide 89/662/EMÜ⁽²⁾ või 90/425/EMÜ⁽³⁾ sätetega hõlmatud loomsetest saadustest või neid saadusi sisaldav toode;
 - lähteained – tooraine või mõni muu loomne saadus, millest või mille abil toodetakse artikli 1 lõike 2 punktides a ja b osutatud tooteid;
 - pädev asutus – liikmesriigi keskasutus, mis on pädev tagama käesoleva määruse nõuete järgimise, või mõni muu asutus, millele see keskasutus on selle pädevuse eelkõige sööda kontrollimiseks delegeerinud; see määratlus hõlmab vajaduse korral ka kolmanda riigi vastavat asutust;

⁽²⁾ Nõukogu 11. detsembri 1989. aasta direktiiv 89/662/EMÜ veterinaarkontrollide kohta ühendusesiseses kaubanduses seoses siseturu väljakujundamisega (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13). Direktiivi on viimati muudetud nõukogu direktiiviga 92/118/EMÜ (EÜT L 62, 15.3.1993, lk 49).

⁽³⁾ Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/425/EMÜ ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes kohaldatava veterinaar- ja zootehnilise kontrolli kohta seoses siseturu väljakujundamisega (EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29). Direktiivi on viimati muudetud nõukogu direktiiviga 92/118/EMÜ.

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

f) *kategooria* – üks II lisa C peatükis osutatud liigituse kategooriatest;

g) *määratletud riskiteguriga materjal* – V lisas märgitud koed; määratlusega ei hõlmata neid kudesid sisaldavaid või nendest saadud tooteid, kui ei ole märgitud teisiti;

h) *TSE taudikahtlusega loom* – elusad, tapetud või surnud loomad, kellel esineb või on esinenud neuroloogilisi või käitumishäireid või kui nende üldine seisund on kesknärvisüsteemi kahjustuse tõttu pidevalt halvenenud, ja kelle puhul ei ole kliinilise läbivaatuse, ravi tulemusel, tapajärgse kontrolli või tapaeelse ja tapajärgse laboratoorse analüüsi alusel võimalik panna muud diagnoosi; veiste spongioosset entsefalopaatiat (BSE) kahtlustatakse nende veiste puhul, kelle BSE kiirtesti tulemus on positiivne;

i) *põllumajandusettevõtte* – koht, kus loomi peetakse, kasvatatakse, aretatakse, nendega tegeletakse või kus neid inimestele näidatakse;

j) *proovivõtmine* – statistilist täpsust tagavate proovide võtmine loomadelt või nende elukeskkonnast või loomsetest saadustest haiguse diagnoosi määramiseks, põlvnemissuhete kindlakstegemiseks, tervisekontrolliks või loomsetes saadustes mikrobioloogiliste ainete või teatavate materjalide puudumise kontrollimiseks;

k) *väetised* – loomset saadust sisaldav aine, mida kasutatakse maapinnas taimede kasvu parandamiseks; võib hõlmata biogaasi tootmisel või komposteerimise käigus tekkivaid lagundumissaadusi;

l) *kiirtestid* – X lisa C peatüki punktis 4 osutatud analüüsi-meetod, mille tulemused selguvad 24 tunniga;

m) *alternatiivtest* – artikli 8 lõikes 2 osutatud testid, mida kasutatakse alternatiivina määratletud riskiteguriga materjali kõrvaldamisele.

2. Kohaldatakse ka I lisas sätestatud erimääratlusi.

3. Kui käesolevas määruses esinevaid mõisteid ei ole lõikes 1 või I lisas määratletud, kohaldatakse määruses (EÜ) nr 1760/2000 ⁽¹⁾ ja direktiivides 64/432/EMÜ, ⁽²⁾ 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ ja 91/68/EMÜ ⁽³⁾ või vastavalt kõnealustele direktiividele esitatud asjakohaseid mõisteid, juhul kui neile käesolevas tekstis viidatakse.

Artikkel 4

Kaitsemeetmed

1. Kaitsemeetmete rakendamise osas kohaldatakse direktiivi 89/662/EMÜ artiklis 9, direktiivi 90/425/EMÜ artiklis 10, direktiivi 91/496/EMÜ ⁽⁴⁾ artiklis 18 ja direktiivi 97/78/EÜ ⁽⁵⁾ artiklis 22 sätestatud põhimõtteid ja sätteid.

2. Kaitsemeetmed võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras ning kaitsemeetmete võtmisest ja vastavatest põhjustest teatatakse Euroopa Parlamendile.

II PEATÜKK

BSE STAATUSE MÄÄRAMINE

Artikkel 5

Klassifikatsioon

1. Liikmesriigi, kolmanda riigi või ühe nende piirkonna (edaspidi "riigid" või "piirkonnad") BSE staatuse võib kindlaks määrata ainult II lisa A peatükis kehtestatud põhimõtete ning sellise riskianalüüsi tulemuste alusel, mille käigus vaadeldakse eraldi kõiki II lisas määratletud veiste spongioosse entsefalopaatiat ilmnemist mõjutada võivaid tegureid ning nende arengut aja jooksul.

Liikmesriigid ja kolmandad riigid, mis soovivad jätkuvalt püsida käesoleva määrusega hõlmatud elusloomade ja saaduste ühendusse eksportimiseks heakskiidetud kolmandate riikide loetelus, esitavad komisjonile taotluse oma BSE staatuse kindlaksmääramiseks ning lisavad sellele vajaliku teabe II lisa A peatükis sätestatud kriteeriumide ning II lisa B peatükis täpsustatud võimalike riskitegurite kohta ning nende võimaliku arengu kohta aja jooksul.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1760/2000 veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise, veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 820/97 kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 204, 11.8.2000, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiiv 64/432/EMÜ ühenduse-sisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta (EÜT L 121, 29.7.1964, lk 1977/64). Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/20/EÜ (EÜT L 163, 4.7.2000, lk 35).

⁽³⁾ Nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiiv 91/68/EMÜ ühenduse-sisest lammaste ja kitsedega kauplemist reguleerivate loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 46, 19.2.1991, lk 19). Direktiivi on viimati muudetud komisjoni otsusega 94/953/EÜ (EÜT L 371, 31.12.1994, lk 14).

⁽⁴⁾ Nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiiv 91/496/EMÜ, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate loomade veterinaarkontrolli põhimõtted ja millega muudetakse direktiive 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ ja 90/675/EMÜ (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56). Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 96/43/EÜ (EÜT L 162, 1.7.1996, lk 1).

⁽⁵⁾ Nõukogu 18. detsembri 1997. aasta direktiiv 97/78/EÜ, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate toodete veterinaarkontrolli põhimõtted (EÜT L 24, 30.1.1998, lk 9).

2. Otsus iga taotluse kohta tehakse lõikes 1 osutatud kriteeriume ja võimalike riskitegureid arvesse võttes ja artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras ning selle otsuse alusel määratakse taotluse esitanud riik või piirkond ühte II lisa C peatükis määratletud kategooriasse.

Kõnealune otsus tehakse kuue kuu jooksul pärast taotluse ja lõike 1 teises lõigus osutatud asjaomase teabe esitamist. Kui komisjon leiab, et tõendusmaterjalid ei sisalda II lisa A ja B peatükkides sätestatud teavet, palub komisjon lisateavet, mis tuleb esitada kindlaksmääratava ajavahemiku jooksul. Lõplik otsus tehakse kuue kuu jooksul pärast kogu teabe esitamist.

Pärast seda, kui rahvusvaheline episootiaamet (OIE) on kehtestanud riikide kategooriatesse liigitamise korra ja kui taotluse esitanud riik on paigutatud ühte nendest kategooriatest, võib käesoleva lõike esimese lõigu alusel teha otsuse asjaomasele riigile määratud ühenduse kategooria vajaduse korral artikli 24 lõikes 2 osutatud korras uuesti läbi vaadata.

3. Kui komisjon leiab, et liikmesriigi või kolmanda riigi poolt vastavalt II lisa A ja B peatükkidele esitatud teave on ebapiisav või ebaselge, võib komisjon artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras määrata liikmesriigi või kolmanda riigi BSE staatuse kindlaks täieliku riskianalüüsi põhjal.

Selline riskianalüüs peab sisaldama taotleva liikmesriigi või kolmanda riigi TSE epidemioloogilise olukorra lõplikku statistilist vaatlust, mis põhineb kiirtestide kasutamisel põhineval lausteimimisel. Komisjon võtab arvesse rahvusvahelise episootiaameti poolt kasutatava liigituse kriteeriume.

Kiirtestid kiidetakse sel eesmärgil heaks vastavalt artikli 24 lõikes 2 sätestatud korrale ning kantakse X lisa C peatüki punktis 4 kehtestatud loetellu.

Sellist lausteimimise menetlust võivad kasutada ka need liikmesriigid või kolmandad riigid, mis soovivad saada artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras läbiviidud liigitusele ühenduse heakskiitu.

Sellise lausteimimise menetluse kulud kannab asjaomane liikmesriik või kolmas riik.

4. Liikmesriike või kolmandaid riike, mis ei ole kooskõlas lõikega 1 kuue kuu jooksul pärast 1. juulit 2000 esitanud taotlust oma territooriumilt elusloomade ja loomsete saaduste lähetamiseks, käsitatakse kuni taotluse esitamiseni II lisa C peatükis osutatud 5. kategooriasse kuuluvate riikidena.

5. Liikmesriigid teatavad komisjonile võimalikult kiiresti kõikidest epidemioloogilistest tõenditest või teabest, mis võiks tuua kaasa BSE staatuse muutmise, eelkõige artiklis 6 sätestatud seireprogrammide tulemused.

6. Kolmanda riigi hoidmine ühenduse eeskirjadega ettenähtud nende kolmandate riikide loetelus, kust võib eksportida ühendusse elusloomi või loomseid saadusi, mille puhul on käesolevas määruses ette nähtud erieeskirjad, otsustatakse artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras ning see sõltub olemasolevat teavet silmas pidades või, kui TSE esinemist peetakse tõenäoliseks, lõikes 1 sätestatud teabe esitamisest. Juhul kui nimetatud teavet ei esitata kolme kuu jooksul pärast ühenduse poolt vastava nõude esitamise kuupäeva, kohaldatakse käesoleva artikli lõike 4 sätteid kuni teabe esitamiseni ja selle hindamiseni kooskõlas lõigete 2 ja 3.

Kolmandad riigid võivad käesoleva määruse erieeskirjadega hõlmatud elusloomi ja loomseid saadusi ühendusse eksportida komisjoni poolt neile määratud kategooria jaoks sätestatud tingimustel, kui nad kohustuvad võimalikult kiiresti teatama komisjonile kirjalikult kõikidest epidemioloogilistest või muudest tõenditest, mis võivad tingida BSE staatuse muutmise.

7. Artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras võib liikmesriigi või kolmanda riigi või mõne nende piirkonna BSE liigituse muutmise kohta teha otsuse kooskõlas artiklis 21 sätestatud kontrolli tulemustega.

8. Lõigetes 2, 3, 4, 6 ja 7 osutatud otsused põhinevad riskianalüüsil ning nende tegemisel võetakse arvesse II lisa A ja B peatükkides sätestatud soovitatavaid kriteeriume.

III PEATÜKK

TSE VÄLTIMINE

Artikkel 6

Seiresüsteem

1. Iga liikmesriik viib igal aastal vastavalt III lisa A peatükile läbi BSE ja skreipi seireprogrammi. See programm hõlmab sõeltestimist kiirtestide abil.

Kiirtestid kiidetakse sel eesmärgil heaks artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras ning kantakse X lisa C peatüki punktis 4 ette nähtud loetellu.

2. Iga liikmesriik teatab alalises veterinaarkomitees komisjonile ja teistele liikmesriikidele muude TSEde kui BSEd esinemisest.

3. Kõik ametlikud uuringud ja laboratoorsed kontrollid registreeritakse vastavalt III lisa B peatükile.

4. Liikmesriigid esitavad igal aastal komisjonile aruande, mis sisaldab vähemalt III lisa B peatüki I osas osutatud teavet. Iga kalendriaasta kohta esitatakse aruanne hiljemalt järgmise aasta 31. märtsiks. Komisjon esitab riiklike aruannete kokkuvõtte, mis sisaldab III lisa B peatüki II osas osutatud teavet, alalisele veterinaarkomiteele kolme kuu jooksul pärast nimetatud aruannete kättesaamist.

Artikkel 7

Loomasööta käsitlevad keelud

1. Mäletsejalistele on keelatud sööta imetajatelt pärit valke.

2. Lõikes 1 osutatud keeldu laiendatakse vastavalt IV lisa punktile 1 ka loomadele ja loomsetele saadustele.

3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse ilma, et see piiraks IV lisa punktis 2 osutatud sätete kohaldamist.

4. 5. kategooriasse kuuluvad liikmesriigid või nende piirkonnad ei tohi eksportida või ladustada põllumajandusloomadele ettenähtud sööta, mis sisaldab imetajatelt pärit valke, ega imetajatele (välja arvatud kassid ja koerad) ettenähtud sööta, mis sisaldab imetajatelt pärit töödeldud valke.

5. kategooriasse kuuluvad kolmandad riigid või nende piirkonnad ei tohi ühendusse eksportida põllumajandusloomadele ettenähtud sööta, mis sisaldab imetajatelt pärit valke, ega imetajatele (välja arvatud kassid ja koerad) ettenähtud sööta, mis sisaldab imetajatelt pärit töödeldud valke.

5. Käesoleva määruse üksikasjalikud rakenduseeskirjad, eelkõige ristsaastumise vältimise ning käesoleva artikli järgimiseks vajalike analüüsi- ja proovivõtumeetodite kohta, võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras.

Artikkel 8

Määratletud riskiteguriga materjal

1. Määratletud riskiteguriga materjal kõrvaldatakse ja hävitatakse kooskõlas V lisa punktidega 2, 3, 4, ja 8.

Määratletud riskiteguriga materjali või sellest toodetud materjali võib turule viia või vajaduse korral eksportida ainult selle lõplikuks hävitamiseks kooskõlas V lisa punktidega 3 ja 4 või vajaduse korral punkti 7 alapunktiga c või punktiga 8. Seda ei tohi ühendusse importida. Määratletud riskiteguriga materjali transiit läbi ühenduse territooriumi peab toimuma vastavalt direktiivi 91/496/EMÜ artikli 3 nõuetele.

2. Lõiget 1 ei kohaldata nendelt loomadelt pärit kudede suhtes, mis on artikli 24 lõikes 2 osutatud korras läbinud selleks eesmärgiks heakskiidetud alternatiivse testi, mis on loetletud X lisa C peatüki punktis 5 ja mida kohaldatakse V lisa punktis 5 loetletud tingimustel ning juhul, kui testi tulemused on negatiivsed.

Liikmesriigid, mis lubavad kasutada kõnealust alternatiivset testi, peavad sellest teavitama teisi liikmesriike ja komisjoni.

3. II lisa C peatükis osutatud kategooriatesse 2, 3, 4 ja 5 liigitatud liikmesriikides või nende piirkondades ei tohi nende veiste, lammaste või kitsede puhul, mille liha on ette nähtud inim- või loomatoiduks, kesknärvisüsteemikudesid pärast uimastamist koljuõõnde viidava pika vardakujulise instrumendiga vigastada.

4. V lisa sätestatud vanusepiire kohandatakse korrapäraselt. Sellised kohandused põhinevad viimastel tõendatud teaduslikel andmetel, mis käsitlevad ühenduses vastavatesse vanuserühmadesse kuuluvatel veistel, lammastel ja kitsedel TSE esinemise statistilist tõenäosust.

5. Erandina lõigetest 1–4 võib artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras teha otsuse artikli 7 lõike 1 tõhusa rakendamise kuupäeva kohta või kolmandate riikide puhul kuupäeva kohta, millest alates on igas 3. või 4. kategooriasse kuuluv riigis või piirkonnas keelatud imetajatelt pärit valgu kasutamine mäletsejaliste söödas, selleks et käesolevat artiklit kohaldataks ainult enne nimetatud kuupäeva nendes riikides või piirkondades sündinud loomade suhtes.

Erandina lõigetest 1–4 võib pärast konsultatsiooni vastava teaduskomiteega ja TSE esinemise, levimise ja inimeste nakatumise ohu kohta tehtud hinnangu põhjal võtta artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras vastu otsuse, millega lubatakse igas 5. kategooriasse kuuluv riigis või selle piirkonnas asuvas või sealt pärit veiste selgroo ja spinaalganglioni kasutamine toidus, söödas või väetistes.

6. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 9

Mäletsejalistelt pärit materjalist saadud või seda sisaldavad loomsed saadused

1. VI lisa loetletud loomseid saadusi ei toodeta 5. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest pärit mäletsejalistelt pärit materjalist, välja arvatud juhul, kui neid toodetakse artikli 24 lõikes 2 osutatud korra kohaselt heakskiidetud tootmisprotsesside teel.

2. 2., 3., 4. või 5. kategooriasse kuuluvatest riikidest või nende piirkondadest pärit veiste, lammaste ja kitsede koljuluid või selgroogu ei kasutata lihamassi tootmiseks.

3. V lisa punktis 5 sätestatud kriteeriume silmas pidades ei kohaldata lõikeid 1 ja 2 nende mäletsejaliste puhul, mille suhtes on läbi viidud artikli 24 lõikes 2 osutatud korras heakskiidetud alternatiivne test, mille tulemused on osutunud negatiivseks.

4. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 10

Koolitusprogrammid

1. Liikmesriigid tagavad, et pädeva asutuse, diagnostikalaborite ning põllumajanduslikku ja veterinaariaalast haridust andvate õppeasutuste töötajad, riiklikud veterinaararstid, veterinaararstid, tapamajade töötajad ja tõuaretajad, loomapidajad ja loomadega tegelevad inimesed on saanud koolitust TSE kliiniliste tunnuste ja epidemioloogia kohta ning kontrolli läbi viivad inimesed ka TSE laboratoorsete uuringute tulemuste tõlgendamise kohta.

2. Lõikes 1 osutatud koolitusprogrammide tõhusa rakendamise tagamiseks võib ühendus anda rahalist abi. Sellise abi suurus määratakse kindlaks artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

IV PEATÜKK

TSEde KONTROLL JA LIKVIDEERIMINE

Artikkel 11

Teavitamine

Ilma et see piiraks direktiivi 82/894/EMÜ⁽¹⁾ kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et pädevat asutust teavitatakse kohe igast TSE taudikahtlusega loomast.

Liikmesriigid teavitavad korrapäraselt üksteist ja komisjoni teatatud TSE juhtudest.

Pädev asutus võtab viivitamatult käesoleva määruse artiklis 12 sätestatud meetmed ja muud vajalikud meetmed.

Artikkel 12

Taudikahtlusega loomade suhtes võetavad meetmed

1. TSE taudikahtlusega looma jaoks kehtestatakse kas ametlik liikumiskiirang kuni pädeva asutuse poolt läbi viidava kliinilise ja epidemioloogilise kontrolli tulemuste saamiseni või loom tapetakse ametliku järelevalve all laboratoorse kontrolli läbiviimiseks.

⁽¹⁾ Nõukogu 21. detsembri 1982. aasta direktiiv 82/894/EMÜ loomahaigustest teatamise kohta ühenduses (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58). Direktiivi on viimati muudetud komisjoni otsusega 2000/556/EÜ (EÜT L 235, 19.9.2000, lk 27).

Kui BSEs nakatumist kahtlustatakse mõne liikmesriigi põllumajandusettevõtte veise puhul, kehtestatakse kuni kontrolli tulemuste saamiseni ettevõtte kõikide loomade jaoks ametlik liikumiskiirang.

Kui BSEd kahtlustatakse liikmesriigi põllumajandusettevõtte lammaste või kitsede puhul selliste objektivsete tõendite tõttu, nagu erinevaid TSEsid eristavate testide tulemused, kehtestatakse ettevõtte kõikide loomade jaoks ametlik liikumiskiirang kuni kontrolli tulemuste saamiseni.

Kui on tõendeid selle kohta, et põllumajandusettevõtte, kus loom asus BSE kahtluse tekkimise ajal, ei ole tõenäoliselt selline ettevõtte, kus loom võiks nakatuda BSEs, võib pädev asutus otsustada, et ametlik liikumiskiirang kehtestatakse ainult taudikahtlusega looma jaoks. Vajaduse korral võib pädev asutus sõltuvalt olemasolevatest epidemioloogilistest andmetest otsustada, kas liikumiskiirang kehtestatakse lisaks põllumajandusettevõttele, kus loom nakkuse sai, ka teistele põllumajandusettevõtetele.

Liikmesriigi võib artikli 24 lõikes 2 osutatud korras ja erandina käesoleva lõike teise, kolmanda ja neljanda lõigu nõuetest vabastada loomade suhtes kehtestatud liikumiskiirangu kohaldamisest, kui põllumajandusettevõtte kohaldab samaväärset julgeolekut pakkuvaid meetmeid.

2. Kui pädeva asutuse arvates ei ole TSE nakatumise ohtu võimalik välistada, loom tapetakse; looma aju ja muud pädeva asutuse poolt kindlaks määratud koed eemaldatakse ja saadetakse ametlikult volitatud laborisse, artikli 19 lõikes 1 ette nähtud riigi tugilaborisse või artikli 19 lõikes 2 ette nähtud ühenduse tugilaborisse kontrollimiseks artiklis 20 sätestatud testimismeetoditega.

3. Kõik taudikahtlusega looma kehaosad, sealhulgas nahk, on negatiivse diagnoosi saamiseni ametliku kontrolli all või hävitatakse vastavalt V lisa punktidele 3 või 4.

4. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 13

Pärast TSE esinemise kinnitamist kohaldatavad meetmed

1. Kui TSE esinemine on ametlikult kinnitatud, kohaldatakse võimalikult kiiresti järgmisi meetmeid:

a) kõik looma kehaosad hävitatakse täielikult kooskõlas V lisaga, välja arvatud registri jaoks kooskõlas III lisa B peatüki III osa punktiga 2 säilitatav materjal;

b) viiakse läbi uurimine riskirühma kuuluvate loomade tuvastamiseks vastavalt VII lisa punktile 1;

c) kõik VII lisa punktis 2 osutatud loomad ja loomset saadused, mis on punktis b osutatud uurimise käigus tunnistatud riskirühma kuuluvateks, tapetakse ja hävitatakse täielikult kooskõlas V lisa punktidega 3 ja 4.

Erandina käesolevast lõikest võivad liikmesriigid kohaldada muid meetmeid, mis tagavad samaväärse kaitstuse, juhul kui need meetmed on artikli 24 lõikes 2 osutatud korras heaks kiidetud.

2. Kuni lõike 1 punktides b ja c osutatud meetmete rakendamiseni on ettevõtte, kus loom asus TSE kohta kinnituse saamiseni, ametliku kontrolli all ja igasuguseks TSE kahtlusega loomade ja sellistelt loomadelt pärit loomsete saaduste ettevõttest väljaviimiseks või sinnatoomiseks on vaja pädeva asutuse luba, et tagada asjaomaste loomade ja loomsete saaduste viivitamatut jälgimist ja identifitseerimist.

Kui on tõendeid selle kohta, et ettevõtte, kus nakatunud loom asus TSE esinemise kohta kinnituse saamise hetkel, ei ole tõenäoliselt ettevõtte, kus loom TSEga kokku puutus, võib pädev asutus otsustada ametliku kontrolli alla panna mõlemad ettevõtted või ainult selle ettevõtte, kus loom nakatus.

3. Liikmesriigid, mis on rakendanud artikli 12 lõike 1 viiendas lõigus ettenähtud kaitsemeetmetega samaväärseid tagatise pakkuva asenduskava, võib erandina lõike 1 punktide b ja c nõuetest vabastada artikli 24 lõikes 2 osutatud korras nõudest kohaldada loomade liikumise suhtes ametlikke piiranguid ja nõudest loomad tappa ning hävitada.

4. Kooskõlas artikli 12 lõikega 2 ja käesoleva artikli lõike 1 punktidega a ja c tapetud loomadest või hävitatud loomsetest saadustest tekkinud kahju hüvitatakse omanikele viivitamatult.

5. Ilma et see piiraks direktiivi 82/894/EMÜ kohaldamist, teatatakse muude TSEde kui BSE kinnitatud esinemisest komisjonile igal aastal.

6. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 14

Situatsiooniplaanid

1. Liikmesriigid koostavad kooskõlas ühenduse loomahaiuste tõrje eeskirjade üldiste põhimõtetega suunised, milles täpsustatakse rakendatavad riiklikud meetmed ja pädevus ning vastutus TSE juhtude kinnitamise korral.

2. Vajaduse korral võib artikli 24 lõikes 2 osutatud korras suuniseid ühenduse õigusaktide ühtseks kohaldamiseks ühtlustada.

V PEATÜKK

TURULE VIIMINE JA EKSPORT

Artikkel 15

Elusloomad, nende sperma, embrüod ja munarakud

1. Veiste, lammaste või kitsede ning nende sperma, embrüote ja munarakkude turuleviimise või vajaduse korral nende ekspordi suhtes kohaldatakse VIII lisas sätestatud tingimusi ning impordi puhul IX lisas sätestatud tingimusi. Elusloomade ja nende embrüote ja munarakkudega peavad kaasas olema ühenduse õigusaktidega ettenähtud veterinaartõendid, mis on kooskõlas artikliga 17 või impordi puhul artikliga 18.

2. TSE kahtluse või kinnitusega loomade esimese põlvkonna järglaskonna, sperma, embrüote ja munarakkude turuleviimiseks tuleb täita VIII lisa B peatükis sätestatud tingimused.

3. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 16

Loomsete saaduste turuleviimine

1. Turuleviimisel ja eksportimisel vastavalt käesolevale artiklile, VIII lisa C ja D peatükkidele ning IX lisa A, C, F ja G peatükkidele ei kohaldata piiranguid järgmistest tervetest mäletsejalistest saadud loomsete saaduste suhtes:

- a) artikliga 15 hõlmatud loomsed saadused, eelkõige sperma, embrüod ja munarakud;
- b) i) toorpiim direktiivis 92/46/EMÜ⁽¹⁾ määratletud tähenduses;
- ii) piim piimapõhiste toodete valmistamiseks direktiivis 92/46/EMÜ määratletud tähenduses;
- iii) kuumtöödeldud joogipiim direktiivis 92/46/EMÜ määratletud tähenduses;
- iv) kaltsiumdivesinikfosfaat (ilma valkude või rasvajääkideta);
- v) nahad direktiivis 92/118/EMÜ⁽²⁾ määratletud tähenduses;
- vi) punktis v osutatud nahast saadud želatiin direktiivis 92/118/EMÜ määratletud tähenduses;
- vii) punktis v osutatud nahast saadud kollageen.

2. Loomsed saadused, mis on imporditud 2., 3., 4. ja 5. kategooriasse kuuluvast kolmandast riigist, peavad olema pärit tervetest veistest, lammastest ja kitsedest, kelle kesknärvisüsteemikudesid ei ole vigastatud, nagu on osutatud artikli 8 lõikes 3, või keda ei ole tapetud koljuõõnde süstitud gaasiga.

3. Loomseid saadusi, mis sisaldavad 5. kategooriasse kuuluvast liikmesriigist, selle piirkonnast või kolmandast riigist pärit veistelt saadud materjali, tohib turule viia ainult siis, kui see on pärit:

- a) loomadelt, kes on sündinud pärast mäletsejalistele imetajate valkude söötamise keelu jõustumise kuupäeva; ja
- b) loomadelt, kes on sündinud, keda on kasvatatud ja kes on olnud vähemalt viimased seitse aastat karjas, kus ei ole tuvastatud BSEd.

Lisaks sellele ei saadeta loomseid saadusi 5. kategooriasse kuuluvast liikmesriigist või selle piirkonnast teise liikmesriiki ega impordita 5. kategooriasse kuuluvast kolmandast riigist. Seda keeldu ei kohaldata VIII lisa C peatükis loetletud loomsete

⁽¹⁾ Nõukogu 16. juuni 1992. aasta direktiiv 92/46/EMÜ, millega sätestatakse toorpiima, kuumtöödeldud piima ja piimapõhiste toodete tootmise ja turuleviimise tervishoieeskirjad (EÜT L 268, 14.9.1992, lk 1). Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 96/23/EÜ (EÜT L 125, 23.5.1996, lk 10).

⁽²⁾ Nõukogu 17. detsembri 1992. aasta direktiiv 92/118/EMÜ, milles sätestatakse selliste toodete ühendusesisest kaubandust ja ühendusse importimist reguleerivad loomateravishoiu- ja tervisekaitseõuded, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 89/662/EMÜ A lisa I peatükis ja nakkusetekitajate puhul direktiivis 90/425/EMÜ osutatud ühenduse erieeskirjades sätestatud nõudeid (EÜT L 62, 15.3.1993, lk 49). Direktiivi on viimati muudetud komisjoni otsusega 1999/724/EÜ (EÜT L 290, 12.11.1999, lk 32).

saaduste suhtes, mille puhul on täidetud VIII lisa C peatüki tingimused. Neile peab olema lisatud riikliku veterinaararsti poolt välja antud veterinaartõend, mis kinnitab, et need loomsed saadused on toodetud kooskõlas käesoleva määrusega.

4. Kui loom viiakse ühe kategooria riigist või piirkonnast teise kategooriasse kuuluvasse riiki või piirkonda, liigitatakse see selle riigi kõrgeimasse kategooriasse, kus see on üle 24 tunni viibinud, välja arvatud juhul, kui esitatakse piisavad tagatised selle kohta, et looma ei ole söödetud kõige kõrgema kategooria liigitusega riigis või piirkonnas.

5. Loomsetele saadustele, mille jaoks on käesolevas artiklis sätestatud erieeskirjad, lisatakse ühenduse õigusaktides sätestatud veterinaartõendid või äridokumendid vastavalt artiklitele 17 ja 18 või, kui selliseid veterinaartõendeid ei ole ühenduse õigusaktides sätestatud, veterinaartõend või äridokument, mille näidised sätestatakse artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras.

6. Ühendusse importimisel peavad loomsed saadused vastama IX lisa A, C, F ja G peatükkide nõuetele.

7. Vastavalt artikli 24 lõikes 2 osutatud korrale võib lõigete 1–6 sätteid laiendada teistele loomsetele saadustele. Käesoleva artikli rakendamise eeskirjad võetakse vastu sama korra alusel.

Artikkel 17

Artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras tuleb direktiivi 64/432/EMÜ F lisas osutatud veterinaartõenditele, direktiivi 91/68/EMÜ E lisa näidistele II ja III ning ühenduse õigusaktides veiste, lammaste ja kitsede sperma, embrüote ja munarakkudega kauplemiseks sätestatud veterinaartõenditele lisada vajaduse korral viide vastavalt artiklile 5 antud päritoluliikmesriigi või -piirkonna kategooriale.

Vajaduse korral lisatakse loomsete saadustega kauplemisega seotud äridokumentidele viide komisjoni poolt kooskõlas artikliga 5 antud päritoluliikmesriigi või piirkonna kategooriale.

Artikkel 18

Lisaks ühenduse õigusaktides importimiseks ettenähtud veterinaartõenditele sätestatakse artikli 24 lõikes 2 osutatud korras vastavalt artiklile 5 liigitatud kolmandate riikide puhul kohe peale liigitust käsitleva otsuse tegemist IX lisas sätestatud erinõuded.

VI PEATÜKK

TUGILABORID, PROOVIVÕTT, TESTID JA KONTROLLID

Artikkel 19

Tugilaborid

1. Iga liikmesriigi tugilaborid ja nende ülesanded ning kohustused on sätestatud X lisa A peatükis.
2. Ühenduse tugilaborid ja nende ülesanded ning kohustused on sätestatud X lisa B peatükis.

Artikkel 20

Proovivõtmine ja laboratoorsed analüüsimeetodid

1. Proovivõtmine ja laborikatsed TSE esinemise kontrollimiseks viiakse läbi X lisa C peatükis sätestatud meetodeid ja protokolle kasutades.
2. Vajaduse korral võetakse käesoleva artikli ühtseks kohaldamiseks artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras vastu rakenduseeskirjad, sealhulgas lammastel ja kitsedel BSE esinemise kontrollimise meetod.

Artikkel 21

Ühenduse kontrollid

1. Komisjoni eksperdid võivad koostöös liikmesriikide pädevate asutustega teha kohapealseid kontrollid, kui see on vajalik käesoleva määruse ühtseks kohaldamiseks. Liikmesriik, mille territooriumil kontrollimine toimub, tagab ekspertidele nende ülesande täitmisel kogu vajaliku abi. Komisjon teavitab pädevaid asutusi kontrollide tulemustest.

Käesoleva määruse rakenduseeskirjad, eelkõige riiklike ametiasutustega koostööd reguleerivad eeskirjad, võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras.

2. Kolmandaid riike hõlmavad ühenduse kontrollid viiakse läbi kooskõlas direktiivi 97/78/EÜ artiklitega 20 ja 21.

VII PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 22

Määratletud riskiteguriga materjali käsitlevad ülemineku-meetmed

1. XI lisa A osa sätteid kohaldatakse alates 1. juulist 2001 vähemalt kuus kuud ja nende kohaldamine lõpetatakse kohe pärast kooskõlas artikli 5 lõigetega 2 või 4 artikli 8 jõustumise kohta otsuse vastu võtmist.
2. Vastavalt artikli 5 lõikele 3 tehtud lõpliku statistilise vaatluse tulemusi kasutatakse üleminekuperioodil artikli 5 lõikes 1 osutatud riskianalüüsi tulemuste kinnitamiseks või ümberlükkamiseks, võttes arvesse rahvusvahelise episootiaameti (OIE) poolt määratletud liigitamise põhimõtteid.
3. Pärast konsulteerimist asjakohase teaduskomiteega võetakse artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras vastu asjaomase statistilise vaatluse üksikasjalikud eeskirjad.
4. Statistilise vaatluse miinimumnõuded on sätestatud XI lisa B osas.

Artikkel 23

Lisade muutmine ja üleminekumeetmed

Pärast asjakohase teaduskomiteega konsulteerimist rahvatervist mõjutada võivates küsimustes muudetakse või täiendatakse lisasid ning võetakse artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras vastu asjaomased üleminekumeetmed.

Selle korra alusel võetakse üleminekumeetmed kuni kaheks aastaks, et võimaldada üleminekut praeguselt korralt käesoleva määrusega kehtestatud korrale.

Artikkel 24

Komiteed

1. Komisjoni abistab alaline veterinaarkomitee. Sööta käsitlevates küsimustes abistab komisjoni alaline söödakomitee ja toitu käsitlevates küsimustes alaline toidukomitee.
2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artiklis 8 sätestatud.

Nimetatud otsuse artikli 5 lõikes 6 osutatud ajavahemik on kolm kuud ja käesoleva määruse artikli 4 lõikes 2 osutatud kaitsemeetmete puhul 15 päeva.

3. Iga komitee võtab vastu oma töökorra.

*Artikkel 25***Teaduskomiteedega konsulteerimine**

Kõikides käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvates küsimustes, mis võivad mõjutada rahva tervist, peetakse nõu asjaomaste teaduskomiteedega.

*Artikkel 26***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub päev pärast avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. juulist 2001.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 22. mai 2001

Euroopa Parlamendi nimel
president
N. FONTAINE

Nõukogu nimel
eesistuja
M. WINBERG

I LISA

ERIMÄÄRATLUSED

Käesolevas määruses kasutatakse järgmiseid mõisteid:

- a) *algupärane BSE juhtum* – veiste spongioosse entsefalopaatia juhtum, mille puhul ei ole enne eluslooma, embrüo või munaraku importimist nakatumine selgelt tõendatud;
- b) *eraldatud rasvkude* – tapmise ja tükeldamise käigus eraldatud sise- ja välisrasv, eelkõige veiste südame, rasviku, neerude ja soolekeskme värske rasv ja lõikamishoonest pärit rasv;
- c) *kohort* – selliste veiste rühm, kes on sündinud nakatunud loomaga samas karjas kas 12 kuud enne või 12 kuud pärast kõnealuse looma sündi või kes on esimese eluaasta jooksul kasvanud koos nakatunud loomaga ja kes on saanud sama sööta mis nakatunud loom esimese eluaasta jooksul;
- d) *jäätmete matmispaik* – jäätmehoidla direktiivis 1999/31/EÜ määratletud tähenduses. ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/31/EÜ jäätmete matmispaikade kohta (EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1).

II LISA

BSE STAATUSE MÄÄRAMINE

A PEATÜKK

Liikmesriigi või kolmanda riigi või ühe nende piirkonna (edaspidi "riik" või "piirkond") BSE staatus määratakse kindlaks järgmiste kriteeriumide alusel:

- a) riskianalüüsi tulemus, milles on kindlaks tehtud kõik B peatükis osutatud BSE esinemise võimalikud tegurid ja nende areng aja jooksul;
- b) koolitusprogramm veterinaararstide, tõuaretajate ja veiste veo, nendega kauplemise ja tapmisega tegelevate ettevõtjate jaoks, et julgustada neid teavitama kõikidest täiskasvanud veiste neuroloogiliste sümptomite juhtudest;
- c) BSE kliiniliste tunnustega veistest kohustuslik teavitamine ja nende kontrollimine;
- d) BSE pideva järelevalve ja seire süsteem, eriti B peatükis kirjeldatud ohtude osas, võttes arvesse III lisa A peatüki suuniseid või vastavaid rahvusvahelisi standardeid; läbiviidud kontrollide arvu ja tulemusi käsitlevaid aruandeid tuleb säilitada vähemalt seitse aastat;
- e) punktis d osutatud järelevalvesüsteemi alusel võetud peaaegu või muude kudede proovide kontrolli tunnustatud laboratooriumis.

B PEATÜKK

A peatüki punktis a osutatud riskianalüüs põhineb järgmistel teguritel:

- mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu ja kõrnete söötmine veistele,
- võimaliku TSEsse nakatunud liha-kondijahu ja kõrnete või kondijahu või kõrneid sisaldava loomasööda import,
- võimalike TSEsse nakatunud loomade või munarakkude/embrüote import,
- riigi või piirkonna epidemioloogiline staatus loomade TSEde osas,
- teadmiste ulatus riigi või piirkonna veise-, lamba- ja kitsekarja struktuuri kohta,
- loomsete jäätmete päritolu, selliste jäätmete töötlemisviiside parameetrid ning loomasööda tootmisviisid.

C PEATÜKK

Kategooriate määratlused

Liikmesriikide või kolmandate riikide või ühe nende piirkonna BSE staatus määratakse järgmistesse kategooriatesse liigitamisel:

A. 1. KATEGORIA: BSE-vaba riik või piirkond

Riik või piirkond, kus B peatükis osutatud teabe põhjal on läbi viidud riskianalüüs, mis näitas, et vastava ajavahemiku jooksul on kindlakstehtud ohu kontrollimiseks võetud asjakohased meetmed ja

1. BSE juhtumeid ei tuvastatud ja:

- i) A peatüki punktide b–e kriteeriume on järgitud vähemalt seitse aastat, või
- ii) A peatüki punkti c kriteeriume on järgitud vähemalt seitse aastat ja on tõendatud, et mäletsejalistele ei ole vähemalt kaheksa aastat söödud mäletsejalistelt või imetajatelt saadud liha-kondijahu ega kõrneid;

2. VÕI kui kõikide BSE juhtude puhul on selgelt tõendatud, et haiguse esinemise otseseks põhjuseks on elusveiste või veiste embrüote/munarakkude import ja kui kõik nakatunud veised ja nakatunud emasloomade puhul nende järglased, kes on sündinud kahe aasta jooksul enne või kahe aasta jooksul pärast haiguse esimeste kliiniliste tunnuste ilmnemist, on tapetud ja täielikult hävitatud ja, kui

- i) A peatüki punktide b–e kriteeriume on järgitud vähemalt seitse aastat, või
- ii) A peatüki punkti c kriteeriume on järgitud vähemalt seitse aastat ja on tõendatud, et mäletsejalistele ei ole vähemalt kaheksa aastat söödud liha-kondijahu ega kõrneid;

3. VÕI kui viimane algupärane BSE juhtum registreeriti rohkem kui seitse aastat tagasi, kui A peatüki punktide b–e kriteeriume on vähemalt seitse aastat järgitud ja kui mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu ja kõrnete söötmine mäletsejalistele on keelatud ja kui seda keeldu on vähemalt kaheksa aastat tõhusalt kohaldatud.

B. 2. KATEGORIA: Ajutiselt BSE-vaba riik või piirkond, kus ei ole registreeritud algupärase BSE juhtumit

Riik või piirkond, kus on läbi viidud B peatükis kirjeldatud riskianalüüs, mis näitas, et vastava ajavahemiku jooksul on tuvastatud ohu kontrollimiseks võetud asjakohased meetmed, ja

1. kus ei ole tuvastatud BSE juhtumeid ja:

- i) A peatüki punktide b–e kriteeriume on järgitud, kuid mitte seitse aastat, või
- ii) kui on tõendatud, et mäletsejalistele ei ole vähemalt kaheksa aastat söödud liha-kondijahu ega kõrneid, kuid A peatüki punkti c kriteeriume ei ole seitse aastat järgitud;

2. VÕI kui kõikide BSE juhtude puhul on selgelt tõendatud, et haiguse esinemise otseseks põhjuseks on elusveiste või veiste embrüote/munarakkude import ja kui kõik nakatunud veised ja nakatunud emasloomade puhul nende järglased, kes on sündinud kahe aasta jooksul enne või kahe aasta jooksul pärast haiguse esimeste kliiniliste tunnuste ilmnemist, on tapetud ja täielikult hävitatud, ja kui:

- i) A peatüki punktide b–e kriteeriume on järgitud, kuid mitte seitse aastat, või
- ii) kui on tõendatud, et mäletsejalistele ei ole vähemalt kaheksa aastat söödud liha-kondijahu ega kõrneid, kuid A peatüki punkti c kriteeriume ei ole seitse aastat järgitud;

C. 3. KATEGORIA: Ajutiselt BSE-vaba riik või piirkond, kus on registreeritud vähemalt üks algupärase BSE juhtum

Riik või piirkond, kus on B peatükis sätestatud teabe põhjal läbi viidud riskianalüüs, mis näitas, et vastava ajavahemiku jooksul on tuvastatud riski kontrollimiseks võetud asjakohased meetmed ja:

1. kui viimane algupärane BSE juhtum registreeriti rohkem kui seitse aastat tagasi, kui A peatüki punktide b–e kriteeriume on järgitud ja kui mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu ja kõrnete mäletsejalistele söötmise keeldu on tõhusalt kohaldatud, kuid:

- i) A peatüki punktide b–e kriteeriume ei ole järgitud vähemalt seitse aastat, või
- ii) kui mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu ja kõrnete mäletsejalistele söötmise keeldu ei ole tõhusalt kohaldatud kaheksa aasta jooksul;

2. VÕI kui viimane algupärane BSE juhtum registreeriti vähem kui seitse aastat tagasi, kui algupärase BSE juhtumite põhjal arvatud esinemissagedus on riigi või piirkonna üle 24 kuu vanuste veiste puhul olnud viimase nelja järjestikuse kaheteistkümne kuu pikkuse perioodi vältel väiksem kui üks juhtum miljoni kohta või kui riigi või piirkonna üle 24 kuu vanuste veiste arv on alla 1 miljoni, on esinemissagedus üks juhtum veiste tegeliku arvu kohta (arvutatakse Eurostati statistika põhjal), ja kui:

- i) mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu ja kõrnete mäletsejalistele söötmise keeldu on tõhusalt kohaldatud vähemalt kaheksa aastat;
- ii) A peatüki punktide b–e kriteeriume on järgitud vähemalt seitse aastat;
- iii) nakatunud veised ja:
 - kui need on emasloomad, nende järglased, kes on sündinud kahe aasta jooksul enne või kahe aasta jooksul pärast haiguse kliiniliste tunnuste ilmnemist,
 - kõik kohordi veised,

on tapetud ja täielikult hävitatud.

Selle liigituse puhul võib riskirühma kuuluvate loomade tapmise puhul erandina punktist iii arvesse võtta muude samaväärset kaitstuse taset pakkuvate meetmete olemasolu.

D. 4. KATEGORIA: Riik või piirkond, kus BSE esinemise tase on madal

Iga riik või piirkond, kus:

1. järgitakse A peatükis loetletud kriteeriume ja kus BSE esinemissagedus on riigi või piirkonna üle 24 kuu vanuste veiste puhul olnud viimase kaheteistkümne kuu vältel vahemikus üks algupärane juhtum miljoni kohta kuni 100 juhtumit miljoni kohta; või

2. kus järgitakse A peatükis loetletud kriteeriume ja kus vastavalt punktile 1 arvatud BSE esinemissagedus on vähemalt viimase nelja järjestikuse kaheteistkümne kuu pikkuse ajavahemiku vältel olnud alla ühe algupärase juhtumi miljoni kohta ja kui nakatunud kari ja:

- kui need on emasloomad, nende järglased, kes on sündinud kahe aasta jooksul enne või kahe aasta jooksul pärast haiguse kliiniliste tunnuste ilmnemist,
- kõik kohordi veised,

on tapetud ja täielikult hävitatud.

Selle liigituse puhul võib riskirühma kuuluvate loomade tapmise puhul erandina käesolevast punktist arvesse võtta muude samaväärset kaitstuse taset pakkuvate meetmete olemasolu.

4. kategooriasse kuuluvate riikide või piirkondadena tuleb käsitada neid riike või piirkondi, kus viimase 12 kuu jooksul arvatud BSE esinemissagedus on riigi või piirkonna üle 24 kuu vanuste kariloomade puhul olnud väiksem kui üks algupärane juhtum miljoni kohta, kuid mille puhul on läbi viidud A peatükis kirjeldatud riskianalüüs, mis näitab, et vähemalt üks kriteerium, mis võimaldaks riiki või piirkonda 2. või 3. kategooriasse liigitada, ei ole täidetud.

E. 5. KATEGOORIA: Riik või piirkond, kus BSE esinemise tase on kõrge

Iga riik või piirkond, kus:

1. järgitakse A peatükis loetletud kriteeriume ja kus viimase 12 kuu jooksul arvatud BSE esinemissagedus on riigi või piirkonna üle 24 kuu vanuste veiste puhul olnud 100 juhtumit miljoni kohta või rohkem; või
2. viimase 12 kuu jooksul arvatud BSE esinemissagedus on riigi või piirkonna üle 24 kuu vanuste veiste puhul olnud vahemikus üks juhtum miljoni kohta või rohkem kuni 100 juhtumit miljoni kohta või vähem ja kui ei järgita vähemalt ühte A peatükis loetletud kriteeriumi.

III LISA

SEIRESÜSTEEM

A PEATÜKK

I. VEISTE BSE SEIREPROGRAMMI MIINIMUMNÕUDED

1. Alampopulatsioonide valimine

Üle 30 kuu vanused veised:

- 1.1. Loomad, kelle suhtes kohaldatakse "spetsiaalset hädatapmist", nagu on määratletud direktiivi 64/433/EMÜ⁽¹⁾ artikli 2 punktis n, ja loomad, kes on tapetud kooskõlas direktiivi 64/433/EMÜ I lisa VI peatüki punkti 28 alapunktiga c (sealhulgas määruses (EÜ) nr 716/96⁽²⁾ osutatud loomad, kelle suhtes kohaldatakse eespool osutatud "spetsiaalset hädatapmist" või kes on tapetud kooskõlas direktiivi 64/433/EMÜ I lisa VI peatüki punkti 28 alapunktiga c).
- 1.2. Põllumajandusettevõttes või veo ajal surnud loomad, kes ei ole tapetud inимtoiduks (välja arvatud komisjoni määruses (EÜ) nr 716/96 osutatud loomad).
- 1.3. Tavapärastelt inимtoiduks tapetud loomad.
- 1.4. Neuroloogiliste häiretega loomad.

2. Valimi suurus

- 2.1. Igal aastal tuleb kontrollida kõiki igas liikmesriigis punktis 1.1 osutatud alampopulatsiooni kuuluvaid loomi.
- 2.2. Igal aastal liikmesriikides punktis 1.2 osutatud alampopulatsiooni kuuluvatelt loomadelt võetud kontrollitud proovide arv peab olema vähemalt võrdne tabelis esitatud arvudega. Valimi võtmine on juhuslik. Valim peab olema iga piirkonna puhul tüüpiline ning pidev.
- 2.3. Igal aastal tuleb kontrollida kõiki igas liikmesriigis punktis 1.3 osutatud alampopulatsiooni kuuluvaid loomi.

Üle 30 kuu vanuste loomade koguarv ⁽¹⁾	Valimi suurus ⁽²⁾
100 000	950
200 000	1 550
300 000	1 890
400 000	2 110
500 000	2 250
600 000	2 360
700 000	2 440
800 000	2 500
900 000	2 550
1 000 000	2 590
1 500 000	3 000
2 000 000	3 500
2 500 000	4 000
3 000 000	4 500

⁽¹⁾ Nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiiv 64/433/EMÜ ühendusesisest värsket lihaga kauplemist mõjutavate tervishoiuprobleemide kohta (EÜT L 121, 29.7.1964, lk 1012/64). Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 95/23/EÜ (EÜT L 243, 11.10.1993, lk 7).

⁽²⁾ Komisjoni 19. aprilli 1996. aasta määrus (EÜ) nr 716/96, millega kehtestatakse Ühendkuningriigis veiselihaturu toetamise erandmeetmed (EÜT L 99, 20.4.1996, lk 14). Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 1176/2000 (EÜT L 131, 1.6.2000, lk 37).

Üle 30 kuu vanuste loomade koguarv ⁽¹⁾	Valimi suurus ⁽²⁾
3 500 000	5 000
4 000 000	5 500
4 500 000	6 000
5 000 000	6 500
5 500 000	7 000
6 000 000	7 500
6 500 000	8 000
7 000 000	8 500
7 500 000	9 000
8 000 000	9 500
8 500 000	10 000
9 000 000	10 500
9 500 000	11 000
10 000 000	11 500
10 500 000	12 000
11 000 000	12 500
11 500 000	13 000
12 000 000	13 500

(¹) Kui üle 30 kuu vanuste loomade koguarv ei ole teada, võetakse aluseks üle 24 kuu vanuste loomade populatsiooni suurus.

(²) Valimi suurus arvutatakse punktis 1 osutatud alampopulatsioonis 0,1 % leviku arvutamiseks 95 % täpsusega, mis põhineb eeldusel, et kõnealuse alampopulatsiooni suurus on vähemalt 1 % kõigist üle 30 kuu vanustest veistest. Kui üle 30 kuu vanuste veiste koguarv on 1 500 000 või rohkem, suurendatakse valimi suurust 500 proovi võrra 500 000 looma kohta, et võtta arvesse BSE ohu suuremat varieerumistõenäosust karjas.

II. LAMMASTE JA VEISTE SKREIPI SEIREPROGRAMMI MIINIMUMNÕUDED

1. Alampopulatsioonide valimine

Valiku tegemiseks viiakse läbi riskianalüüs vastavas riigis sündinud selliste loomade alampopulatsiooni hulgas, kellel on skreipiga sarnased kliinilised tunnused. Valik peab iga alampopulatsiooni ja vanuserühma puhul olema juhuslik.

Kriteeriumid loomade valimiseks:

- loomad, kellel esineb neuroloogilisi või käitumishäireid vähemalt 15 päeva jooksul ja kes on ravi suhtes resistentid,
- suremas olevad loomad, kellel ei esine nakkuse või traumade tunnuseid,
- loomad, kellel esineb teisi progresseeruva haigusseisundi tunnuseid.

Lambaid ja kitsi tuleb kontrollida skreipi suhtes ja kui on olemas TSEde diferentseerimise testid, siis ka BSE suhtes.

2. Sihtloomade vanus

Valimi sihtrühmaks peavad olema alampopulatsiooni vanimad loomad. Kõik sihtloomad peavad siiski olema vähemalt 12 kuud vanad.

3. Valimi suurus

Igal aastal kontrollitavate loomade arv peab olema vähemalt võrdne tabelis esitatud valimi suurusega. Vastavalt artiklile 12 kontrollitud loomi võib hõlmata väikseimasse valimisse.

Tabel

Transmissiivse spongioosse entsefalopaatiaga sarnaste kliiniliste tunnustega loomade iga-aastaste neurohistoloogiliste uuringute miinimumarv

Üle 12 kuu vanuste loomade koguarv (*)	Valimi suurus
100 000	10
300 000	30
500 000	50
700 000	69
1 000 000	99
2 500 000	195
5 000 000	300
7 000 000	336
10 000 000	367
20 000 000	409
30 000 000	425
40 000 000	433

(*) Kui üle 12 kuu vanuste loomade koguarv ei ole teada, võetakse aluseks üle kuue kuu vanuste loomade populatsiooni suurus.

III. KÕRGE RISKITEGURIGA LOOMADE SEIRE

Kõrge riskiteguriga loomade seire

Lisaks I ja II osas sätestatud seireprogrammidele võivad liikmesriigid vabatahtlikult korraldada seiret teiste kõrge TSE riskiteguriga loomade puhul, näiteks:

- loomad, kes on pärit algupärase transmissiivse spongioosse entsefalopaatiaga riikidest,
- loomad, kes võivad olla söönud nakatunud sööta,
- transmissiivse spongioosse entsefalopaatiaga nakatunud emasloomadel sündinud või nendest põlvnevad loomad.

IV. ÜHISSÄTTED

Liikmesriigid tagavad, et kuni negatiivse tulemusega laboratoorse uuringu lõpetamiseni ei kasutata toidus, söödas ega väetistes nende loomade kehaosi, kellelt on võetud proove kooskõlas käesoleva lisaga.

B PEATÜKK

I. LIIKMESRIIKIDE POOLT ARUANNETES ESITATAV TEAVE

1. võimalike juhtude arv kooskõlas artikli 12 lõikega 1 liikumispiirangutega hõlmatud loomaliikide kohta;
2. võimalike juhtude arv kooskõlas artikli 12 lõikega 2 laboratoorsete uuringutega hõlmatud loomaliikide kohta ja uuringute tulemused;
3. A peatüki I osa punktis 1 osutatud alampopulatsiooni hinnanguline suurus;
4. A peatüki I osa punktis 1 ja A peatüki III osas osutatud alampopulatsioonides kontrollitud veiste arv, proovi võtmise meetod ja uuringute tulemused;
5. A peatüki II osa punktis 1 ja A peatüki III osas osutatud alampopulatsioonides kontrollitud lammaste ja kitsede arv, proovi võtmise meetod ja uuringute tulemused;
6. veiste spongioosse entsefalopaatia ja skreipi positiivsete juhtude arv, vanuseline ja geograafiline jagunemine. Pärast mäletsejaliste valkude söödas kasutamise keelu jõustumise kuupäeva sündinud BSEs nakatunud loomade sünniaasta ja võimalusel sünnikuupäev;
7. muudel loomadel kui veistel, lammastel ja kitsedel tuvastatud transmissiivse spongioosse entsefalopaatia juhud.

II. KOMISJONI POOLT KOKKUVÖTTES ESITATAV TEAVE

Kokkuvõte esitatakse tabelina, mis hõlmab iga liikmesriigi puhul vähemalt järgmist teavet:

1. üle 24 kuu vanuste veiste üldarv ja iga A peatüki I osa punktis 1 osutatud alampopulatsiooni hinnanguline suurus;
2. võimalike juhtude arv artiklis 12 osutatud loomaliikide kohta;
3. A peatüki I osa punktis 1 osutatud kontrollitud veiste arv;
4. A peatüki II osa punktis 1 osutatud kontrollitud lammaste ja kitsede arv;
5. BSE juhtude arv ja vanuseline jagunemine;
6. pärast söödaga seotud keelu jõustumist sündinud BSE nakkusega loomade arv ja sünniaasta ning -kuu;
7. skreipi juhud;
8. muudel loomadel kui veistel, lammastel ja kitsedel tuvastatud transmissiivse spongioosse entsefalopaatia juhud.

III. REGISTRID

1. Pädev asutus säilitab seitse aastat registreid, mis hõlmavad:
 - artikli 12 lõikes 1 osutatud liikumispirangutega hõlmatud loomade arvu ja liiki,
 - artikli 12 lõikes 1 osutatud kliiniliste ja epidemioloogiliste uuringute arvu ja tulemusi,
 - artikli 12 lõikes 2 osutatud laboratoorsete uuringute arvu ja tulemusi,
 - I osas osutatud seireprogrammide raames proovivõtuga hõlmatud loomade arvu, tunnuseid ja päritolu ning võimaluse korral vanust, tõugu ja anamnestilisi andmeid.
2. Uurimislaboratoorium hoiab seitsme aasta jooksul alles kõik katsedokumendid, eelkõige laboripäevikud, parafiiniblokid ja vajaduse korral immunoblotanalüüsi fotod.

IV LISA

LOOMADE SÖÖTMINE

1. 5. kategooriasse liigitatud liikmesriikide või nende piirkondade puhul laiendatakse artikli 7 lõikes 1 osutatud keeldu, et see hõlmaks:
 - a) põllumajandusloomadele imetajatelt saadud loomsete valkude söötmist;
 - a) imetajatele imetajatelt saadud töödeldud loomsete valkude söötmist; see keeld ei hõlma koerte ja kasside söötmist ega koera- ja kassitoitu;
 - c) mäletsejalistele mäletsejalistelt saadud sulatatud rasva söötmist.
2. Artikli 7 lõigetes 1 ja 2 sätestatud keeldu ei kohaldata järgmiste tervetelt loomadelt saadud toodete suhtes:
 - a) piim ja piimatooted;
 - b) nahast saadud želatiin;
 - c) hüdrolüüsitud valgud molekulmassiga alla 10 000 aatommassiühiku, mis:
 - i) pärinevad nahkadest, mis on saadud tapamajas tapetud loomadelt, keda riiklik veterinaararst on enne tapmist kontrollinud kooskõlas direktiivi 64/433/EMÜ I lisa VI peatükiga ning kelle kohta on kõnealuse kontrolli põhjal tehtud otsus, et nad sobivad tapmiseks selles direktiivis nimetatud eesmärgil;
ning
 - ii) on saadud tootmismenetluse abil, mille puhul on võetud vajalikke meetmeid selleks, et nahad saastuksid võimalikult vähe ning mille puhul nahku on ette valmistatud pikeldamise, lubjatustamise ja ohtra pesemise abil, seejärel hoitud pH > 11 ja rohkem kui 80 °C juures üle 3 tunni ning kuumtöödeldud temperatuuril vähemalt 140 °C ja vähemalt 3,6baarise rõhu juures 30 minutit; võib kasutada ka mõnda muud samaväärset tootmismenetlust, mille komisjon on artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras pärast konsulteerimist asjakohase teaduskomiteega heaks kiitnud;
ning
 - iii) on valmistatud ettevõttes, mis rakendab enesekontrollisüsteemi (HACCP);
 - d) kaltsiumdivesinikfosfaat (ilma valkude või rasvajääkideta);
 - e) kuivatatud plasma ja teised veretooted, välja arvatud veiste verest valmistatud tooted mäletsejalistele söötmiseks.

V LISA

MÄÄRATLETUD RISKITEGURIGA MATERJAL

1. Järgmised koed määratakse määratletud riskiteguriga materjaliks kooskõlas artikliga 5 kindlaksmääratud päritolu- või asukohaliikmesriigi või kolmanda riigi kategooria põhjal:

1. JA 2. KATEGOORIA

Määratletud riskiteguriga materjalina ei käsitata ühtki kude.

3. JA 4. KATEGOORIA

- a) üle 12 kuu vanuste veiste kolju, sealhulgas aju ja silmad, mandlid ja seljaaju ja igas vanuses veiste soolestik kaksteistsõrmiksoolest kuni pärasooleni;
- b) üle 12 kuu vanuste või igemest väljunud jäävlõikehambaga lammaste ja kitsede kolju, sealhulgas aju ja silmad, mandlid ja seljaaju ja igas vanuses lammaste ja kitsede põrn;

5. KATEGOORIA

- a) pea, välja arvatud keel, kuid sealhulgas aju, silmad, kolmiknärv ja mandlid; harknääre; üle kuue kuu vanuste veiste põrn ja seljaaju ja igas vanuses veiste soolestik kaksteistsõrmiksoolest kuni pärasooleni;
- b) üle 30 kuu vanuste veiste selgroog, sealhulgas spinaalganglion;
- c) üle 12 kuu vanuste või igemest väljunud jäävlõikehambaga lammaste ja kitsede kolju, sealhulgas aju ja silmad, mandlid, seljaaju, ja igas vanuses lammaste ja kitsede põrn;

2. Määratletud riskiteguriga materjal tuleb kõrvaldada:

- a) tapamajades;
- b) lihalõikusettevõtetes, kõrge riskiteguriga töötlemisettevõtetes või direktiivi 90/667/EMÜ⁽¹⁾ artiklites 3 ja 7 osutatud ruumides pädeva asutuse poolt määratud esindaja järelevalve all. Need ettevõtted kiidavad sellel eesmärgil heaks pädevad asutused.

Selgroo võib siiski eemaldada jaemüügikohas, mis asub asjaomase liikmesriigi territooriumil.

Kui määratletud riskiteguriga materjali ei ole muul eesmärgil kui toiduks tapetud loomadelt kõrvaldatud, käsitatakse määratletud riskiteguriga materjali sisaldavat kehaosa või kogu keha määratletud riskiteguriga materjalina.

3. Igasugune määratletud riskiteguriga materjal tuleb märgistada värviga ning vajaduse korral kohe kõrvaldamisel markeriga märgistada ning täielikult hävitada:

- a) põletamise teel ilma eeltöötlemiseta; või
- b) tingimusel, et värv või markeriga tehtud märk jääb nähtavaks, pärast eeltöötlemist:
- i) kooskõlas otsuse 92/562/EMÜ⁽²⁾ lisa I–IV, VI ja VII peatükis kirjeldatud korras:
- põletamise teel,
- koospõletamise teel;
- ii) vähemalt kooskõlas otsuse 1999/534/EÜ⁽³⁾ I lisas osutatud korras heakskiidetud jäätmete matmispaika matmise teel.

4. Määratletud riskiteguriga materjali või tervete kehade põletamise või matmise võimaldamiseks ilma eelneva värvimiseta või vajaduse korral ilma määratletud riskiteguriga materjali eemaldamiseta võivad liikmesriigid eelkõige juhul, kui loomad on surnud või tapetud haigustõrjemeetmete käigus, kehtestada erandi punktidest 2 ja 3 direktiivi 90/667/EMÜ artikli 3 lõikes 2 sätestatud juhtudel ning meetodil, mis välistab igasuguse TSE edasikandumise ohu ja on pädeva asutuse poolt lubatud ja nende järelevalve all, ilma et see piiraks artiklite 12 ja 13 kohaldamist.

⁽¹⁾ Nõukogu 27. novembri 1990. aasta direktiiv 90/667/EMÜ, millega kehtestatakse veterinaareeskirjad loomsete jäätmete kõrvaldamise, töötlemise ja turustamise kohta ning haigusetekiitajate vältimise kohta loomset päritolu või kalast valmistatud söötades ning muudetakse direktiivi 90/425/EMÜ (EÜT L 363, 27.12.1990, lk 51). Direktiivi on viimati muudetud 1994. aasta ühinemisaktiga.

⁽²⁾ Komisjoni 17. novembri 1992. aasta otsus 92/562/EMÜ alternatiivsete kuumtöötlemissüsteemide tunnustamise kohta kõrge riskiteguriga materjali töötlemisel (EÜT L 359, 9.12.1992, lk 23). Otsust on muudetud 1994. aasta ühinemisaktiga.

⁽³⁾ Nõukogu 19. juuli 1999. aasta otsus 1999/534/EÜ, millega kehtestatakse kaitseks edasikanduva spongioosse entsefalopaatia vastu teatavate loomsete jäätmete ümbertöötamise suhtes kohaldatavad meetmed ning muudetakse komisjoni otsust 97/735/EÜ (EÜT L 204, 4.8.1999, lk 37).

5. Alternatiivse testi kasutamine määratletud riskiteguriga materjali kõrvaldamiseks on lubatud järgmistel tingimustel:
- a) testid viiakse läbi tapamajades kõikide loomadega, kes vastavad määratletud riskiteguriga materjali kõrvaldamise tingimustele;
 - b) mitte ühtki toiduks või söödaks ettenähtud veistest, lammastest või kitsedest saadud toodet ei tohi tapamajast välja viia enne, kui pädev asutus on saanud ja heaks kiitnud võimalikel nakatunud tapetud loomadel läbi viidud katsed juhul, kui mõni neist on BSE kinnituse saanud;
 - c) alternatiivse testi positiivse tulemuse korral hävitatakse kogu võimalik nakatunud veistelt, lammastelt ja kitsedelt pärit materjal tapamajas kooskõlas punktiga 3, välja arvatud juhul, kui kõiki nakatunud looma kehaosaid, sealhulgas toornahka, on võimalik identifitseerida ja eraldi hoida.
6. Liikmesriigid viivad läbi pidevaid ametlike kontrolle, et kontrollida käesoleva lisa nõuetekohast kohaldamist ja tagada nakatumise vältimiseks meetmete võtmine eelkõige tapamajades, lõikamishoonetes, loomsete jäätmete töötlemisettevõtetes, kõrge riskiteguriga töötlemisettevõtetes või liikmesriigi poolt kooskõlas direktiivi 90/667/EMÜ artikliga 7 heakskiidetud ruumides, jaemüügikohtades, loomsete jäätmete matmispaikades ja muudes ladustamis- või põletamisruumides.
7. Liikmesriigid seavad eelkõige sisse süsteemi, millega tagatakse ja kontrollitakse, et:
- a) artikli 1 lõikes 2 osutatud toodete tootmisel kasutatavat määratletud riskiteguriga materjali kasutatakse ainult lubatud eesmärgil;
 - b) kui veised, lambad või kitsed viiakse liikmesriiki, mis kuulub väiksema numbriga kategooriasse kui loomade päritoluliikmesriik, jäävad kõnealused loomad ametliku järelevalve alla kuni tapmiseni või kõnealuse liikmesriigi territooriumilt lahkumiseni;
 - c) määratletud riskiteguriga materjal, eelkõige kui see kõrvaldatakse muudes ettevõtetes või ruumides kui tapamajades, on täielikult eraldatud muudest jäätmetest, mis ei ole ette nähtud põletamiseks, ning seda kogutakse eraldi ja see hävitatakse kooskõlas punktidega 2, 3 ja 4. Liikmesriigid võivad lubada määratletud riskiteguriga materjali sisaldavate peade või rümpade saatmist teise liikmesriiki, kui see liikmesriik on nõus materjali vastu võtma ja selle liikumise suhtes eritingimusi kohaldama.
8. Liikmesriigid võivad vajaduse korral määratletud riskiteguriga materjali või sellest saadud töödeldud materjali saata teistesse liikmesriikidesse põletamiseks ainult otsuse 97/735/EÜ⁽¹⁾ artikli 4 lõikes 2 sätestatud tingimustel.
- Neid punkte võib liikmesriigi taotluse korral muuta, et võimaldada määratletud riskiteguriga materjali või sellest saadud töödeldud materjali saatmist põletamiseks kolmandatesse riikidesse. Eksporti reguleerivad tingimused võetakse vastu samal ajal ja samas korras.

⁽¹⁾ Komisjoni 21. oktoobri 1997. aasta otsus 97/735/EÜ, milles käsitletakse teatavaid imetajatelt pärit teavat liiki loomsete jäätmetega kauplemise suhtes võetavaid kaitsemeetmeid (EÜT L 294, 28.10.1997, lk 7). Otsust on muudetud nõukogu otsusega 1999/534/EÜ (EÜT L 204, 4.8.1999, lk 37).

VI LISA

**TEATAVATE MÄLETSEJALISTELT PÄRIT MATERJALIST SAADUD VÕI SEDA SISALDAVATE LOOMSETE
SAADUSTE SUHTES KEHTESTATUD STANDARDID**

Mäletsejalistelt pärit materjali kasutamine on vastavalt artikli 9 lõikele 1 keelatud järgmiste loomsete saaduste valmistamiseks:

- a) lihamass;
- b) kariloomadele söötmiseks mõeldud kaltsiumdivesinikfosfaat;
- c) želatiin, välja arvatud juhul, kui see on valmistatud mäletsejaliste nahast;
- d) mäletsejalistelt saadud sulatatud rasva derivaadid;
- e) mäletsejalistelt saadud sulatatud rasv, välja arvatud juhul, kui see on toodetud:
 - i) eraldatud rasvkoest, mis on tunnistatud inimtoiduks kõlblikuks;
 - ii) toormaterjalist, mida on töödeldud kooskõlas direktiivis 90/667/EMÜ osutatud standarditega.

VII LISA

TRANSMISSIIVSE SPONGIOOSSE ENTSEFALOPAATIA LIKVIDEERIMINE

1. Artikli 13 lõike 1 punktis b osutatud uurimise käigus tuleb identifitseerida:
 - a) veiste puhul:
 - nakkuskinnitusega ettevõtte kõik ülejäänud mäletsejalised,
 - nakkuskinnitusega emaslooma embrüod, munarakud ja viimane järglaskond ning kahe aasta jooksul enne või kahe aasta jooksul pärast haiguse kliiniliste tunnuste ilmumist kõnealuselt emasloomalt kogutud embrüod ja kõnealusel loomal sündinud järglased;
 - nakkuskinnitusega looma kohordi kõik ülejäänud loomad,
 - taudi võimalik päritolu ja teised põllumajandusettevõtted, kus on loomi, embrüoid või munarakke, mis võivad olla TSE tekitajate poolt nakatatud või mis on puutunud kokku sama sööda või nakkusallikaga,
 - võimaliku nakatunud sööda või muu materjali liikumine või muud levimisviisid, mis võivad olla TSE tekitajat kõnealusesse ettevõttesse või sellest välja viinud;
 - b) lammaste ja kitsede puhul:
 - kõik mäletsejalised, välja arvatud lambad ja kitsed, põllumajandusettevõttes, kus haiguse esinemine on kinnitatud,
 - võimaluse korral vanemad, kõik embrüod, munarakud ja viimased järglased looma puhul, kellel haiguse esinemine on kinnitatud,
 - kõik artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras määratletava kohordi loomad looma puhul, kellel haiguse esinemine on kinnitatud,
 - lisaks teises ja kolmandas taandes nimetatud loomadele kõik muud lambad ja kitsed põllumajandusettevõttes, kus haiguse esinemine on kinnitatud,
 - haiguse võimalik päritolu ja muud põllumajandusettevõtted, kus on loomi, embrüoid või munarakke, mis võivad olla TSE tekitajate poolt nakatatud või mis on puutunud kokku sama sööda või nakkusallikaga,
 - võimaliku nakatunud sööda või muu materjali liikumine või muud levimisviisid, mis võivad olla BSE tekitajat kõnealusesse ettevõttesse või sellest välja viinud.
2. Artikli 13 lõikes 1 sätestatud meetmed sisaldavad vähemalt:
 - a) BSE esinemise kinnitamise puhul veistel punkti 1 alapunkti a esimeses, teises ja kolmandas taandes osutatud uurimise käigus kindlaksmääratud veiste tapmist ja täielikku hävitamist, embrüote ja munarakkude hävitamist;
 - b) BSE esinemise kinnitamise puhul lammastel ja kitsedel punkti 1 alapunkti b teises kuni kuuendas taandes osutatud uurimise käigus kindlaksmääratud loomade tapmist ja täielikku hävitamist, embrüote ja munarakkude hävitamist.

VIII LISA

TURULEVIIMINE JA EKSPORT

A PEATÜKK

Elusloomade, embrüote ja munarakkude ühendusesiseses kaubanduses kohaldatavad tingimused**I. TINGIMUSED, MIDA KOHALDATAKSE SÕLTUMATA SELLE LIIKMESRIIGI VÕI KOLMANDA RIIGI KATEGORIAST, KUST LOOM ON PÄRIT VÕI KUS TA ASUB**

1. Lähetamisel teistesse liikmesriikidesse tuleb järgida artikli 15 lõikes 1 sätestatud eeskirju.
2. Veiste embrüote ja munarakkude liikumise suhtes kohaldatakse järgmiseid tingimusi.

Veiste embrüod ja munarakud peavad olema saadud emasloomadelt, kelle puhul kogumise ajal:

- ei kahtlustatud BSEsse nakatumist,
- olid täidetud II osas sätestatud tingimused.

3. Lammaste ja kitsedega kauplemisel kohaldatakse järgmiseid nõudeid:

- a) Aretuslambad ja -kitsed peavad:

- i) olema pärit põllumajandusettevõttest, mis vastab järgmistele nõuetele:
 - põllumajandusettevõttes viiakse korrapäraselt läbi ametlikke veterinaarkontrolle,
 - loomad on märgistatud,
 - vähemalt kolme aasta jooksul ei ole tuvastatud ühtegi skreipi juhtu,
 - põllumajandusettevõtte väljapraagitavaid emasloomi kontrollitakse proovide võtmise teel,
 - emasloomi tuuakse sellisesse põllumajandusettevõttesse sisse ainult juhul, kui nad on pärit põllumajandusettevõttest, kus kehtivad samad nõuded;
- ii) olema sünnist saadik või vähemalt viimase kahe aasta jooksul pidevalt hoitud põllumajandusettevõttes või põllumajandusettevõttes, kus järgitakse alapunktis i esitatud nõudeid;
- iii) kui nad on määratud mõne liikmesriigi jaoks, kus osaliselt või kogu territooriumi ulatuses kehtivad punktis b esitatud sätted, vastama nende sätete kohaselt kehtestatud garantiidele.

- b) Liikmesriik, millel on olemas kogu tema territooriumi või selle osa hõlmav kohustuslik või vabatahtlik riiklik skreipi kontrollimise programm:

- i) võib esitada nimetatud programmi komisjonile, märkides eelkõige:
 - haiguse leviku selles liikmesriigis,
 - programmi algatamise põhjused, arvestades haiguse tõsidust ja programmi eeldatavat kasu selle maksu-musega võrreldes,
 - geograafilise piirkonna, kus programmi hakatakse rakendama,
 - staatusekategoriad, mida põllumajandusettevõtte suhtes kohaldatakse, standardid, milleni igas kategoorias jõuda tuleb, ja kasutusele tulevad testimismenetlused,
 - programmi järelevalve korra,
 - meetmed, mis võetakse juhul, kui ettevõtte kaotab mingil põhjusel oma staatuse,
 - meetmed, mis tuleb võtta, kui programmi sätete kohaselt tehtud testide tulemused on positiivsed;
- ii) võib punktis i nimetatud programmid heaks kiita vastavalt artikli 24 lõikes 2 osutatud korras kooskõlas punktis i sätestatud kriteeriumidega. Samas korras määratletakse samal ajal või hiljemalt kolme kuu jooksul pärast programmide kinnitamist kindlaks võimalikud ühendusesiseses kaubanduses nõutavad üldised või piiratud lisatagatised. Sellised tagatised ei tohi ületada liikmesriigis riiklikult rakendatavaid tagatisi;
- iii) võib esitatud programme muuta või täiendada artikli 24 lõikes 2 osutatud korras. Muudatusi või täiendusi juba heakskiidetud programmides või vastavalt alapunktile ii määratletud garantiides võib heaks kiita samas korras.

- c) Kui liikmesriik leiab, et tema territoorium või osa sellest on lammaste skreipist vaba:
- i) peab ta komisjonile esitama asjakohased täiendavad dokumendid, milles on eelkõige märgitud:
 - kokkuvõtte haiguse varasematest esinemisjuhtudest oma territooriumil,
 - vaatluste tulemused, mis põhinevad seroloogilistel, mikrobioloogilistel, patoloogilistel või epidemioloogilistel uuringutel,
 - ajavahemik, mille jooksul vaatlusi tehti,
 - taudi puudumise kindlakstegemise kord;
 - ii) nii üldised kui ka konkreetsed lisatagatised, mida võib nõuda ühendusesiseses kaubanduses, võib määratleda artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras. Sellised tagatised ei tohi ületada liikmesriigis riiklikult rakendatavaid tagatisi;
 - iii) teatab asjaomane liikmesriik komisjonile igast punktis i nimetatud haigusega seotud muudatusest. Punkti ii kohaselt määratletud tagatisi võib sellist teatamist silmas pidades muuta või need võib tagastada artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras.

II. TINGIMUSED, MILLE KOHALDAMINE SÕLTUB II LISA C PEATÜKI ALUSEL KINDLAKS MÄÄRATUD LOOMA PÄRITOLULIIKMESRIIGI VÕI ASUKOHALIIKMESRIIGI KATEGORIAST

1. Lähetamisel teistesse liikmesriikidesse tuleb järgida artikli 15 lõikes 1 sätestatud eeskirju.
2. Veiste, lammaste ja kitsede päritoluliikmesriigi BSE kategooria teatatakse sihtliikmesriigile.
3. Järgmistesse kategooriatesse kuuluvatest liikmesriikidest või nende piirkondadest pärit või seal asunud veiste punktis 1 osutatud liikumise suhtes kohaldatakse järgmiseid tingimusi.

3. JA 4. KATEGORIA

Loomad:

- a) peavad olema sündinud, kasvanud ja viibinud karjas, kus ei ole vähemalt seitsme aasta jooksul olnud kinnitatud BSE juhtumeid; või
- b) peavad olema sündinud pärast mäletsejalistele imetajate valkude söötmise keelu jõustumise kuupäeva.

5. KATEGORIA

Loomad:

- a) peavad olema sündinud pärast põllumajandusloomadele imetajate valkude söötmise keelu jõustumise kuupäeva; ning
- b) peavad olema sündinud, kasvanud ja viibinud karjas, kus ei ole vähemalt seitsme aasta jooksul esinenud kinnitatud BSE juhtumeid ja kus on ainult põllumajandusettevõttes sündinud või samaväärse seisundiga karjadest pärit veised.

B PEATÜKK

Artikli 15 lõikes 2 osutatud TSE kahtluse või kinnitusega loomade järglaskonna suhtes kohaldatavad tingimused

Turule on keelatud viia kaks aastat enne või kaks aastat pärast haiguse kliiniliste tunnuste ilmnemist TSEsse nakatunud emaste veiste või BSE kinnitusega emaste lammaste või kitsede viimase järglaskonna loomi.

C PEATÜKK

Teatavate loomsete saaduste puhul ühendusesiseses kaubanduses kohaldatavad tingimused

- I. Järgmiste loomsete saaduste puhul ei kohaldata artikli 16 lõikes 3 osutatud keeldu tingimusel, et need on pärit veistelt, mille puhul on täidetud järgmised II või III osa tingimused:
 - värske liha,
 - hakkliha,
 - lihavalmistised,
 - lihatooted,
 - kodukiskjalistele mõeldud lemmikloomatoit.

Kuupäeval põhinev kava

II. Kooskõlas artikli 16 lõike 3 teise lõiguga võib turustada värsket liha, mille küljest on eemaldatud luud ja kõik luude külge kinnituvad koed, sealhulgas närvi- ja lümfikude, ja 5. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest pärit ja tingimustele vastavate loomadelt saadud I osas osutatud loomseid saadusi, juhul kui kõnealused saadused on pärit loomadelt, kes on sündinud pärast artikli 7 lõikes 2 sätestatud loomade söötmist käsitlevate standardite tõhusat rakendamist ja kui need on tunnistatud punktis 1 sätestatud tingimustele vastavaks ja kui need on toodetud punktis 9 sätestatud tingimustele vastavates põllumajandusettevõtetes. Pädev asutus tagab punktides 2–8 ja punktis 10 sätestatud kontrolle käsitlevate tingimuste järgimise.

1. Veis vastab kuupäeval põhineva kava tingimustele, kui ta on sündinud ja kasvanud asjaomases liikmesriigis ja kui tapmise ajal on tõendatud, et järgmised tingimused on täidetud:

- a) loomal on kogu elu jooksul olnud kindlad identifitseerimistunnused, mille abil on võimalik tema ema ja päritolukarja kindlaks teha; looma individuaalse kõrvamärgi number, sünnikuupäev ja põllumajandusettevõtte, kus ta sündis, ning liikumine pärast sündi on registreeritud kas looma ametlikus passis või ametlikus identifitseerimise ja jälgimise arvutisüsteemis; looma ema on teada;
- b) loom on 6–30 kuud vana ning looma sünnikuupäeva on võimalik kontrollida ametlikust arvutiregistrist või looma jaoks väljastatud ametlikust passist;
- c) pädev asutus on saanud ja kinnitanud tõendid selle kohta, et looma ema on elanud vähemalt kuus kuud pärast kava tingimustele vastava looma sündi;
- d) looma emal ei ole olnud BSEd ega BSE esinemise kahtlust.

Kontrollid

2. Kui tapmiseks ettenähtud loom või tapmise jaoks sätestatud tingimused ei vasta käesoleva määruse nõuetele, tuleb loom viivitamata tagasi saata ja tema pass konfiskeerida. Kui see teave ilmneb pärast tapmist, peab pädev asutus viivitamata peatama sertifikaatide väljastamise ja tühistama juba väljaantud sertifikaadid. Kui loomad on juba lähetatud, peab pädev asutus teavitama sihtkoha pädevat asutust. Sihtkoha pädev asutus peab võtma vajalikud meetmed.
3. Tingimustele vastavad loomad tuleb tappa tapamajades, mida ei kasutata muude veiste kui kuupäeval põhineva kava ja sertifitseeritud karja kava alusel tapetavate loomade tapmiseks.

4. Pädev asutus peab ise kontrollima, et lõikusettevõttes kasutatav menetlus tagab järgmiste lümfisõlmede kõrvaldamise:

õndlalümfisõlm, istmikülümfisõlm, pindmine kubemelümfisõlm, süva kubemelümfisõlm, mediaalne ja lateraalne niudelümfisõlm, neerülümfisõlm, eesmine reielümfisõlm, nimmelümfisõlm, kaelaroidelümfisõlm, rinnakülümfisõlm, abaluu-eesne lümfisõlm, kaenlalümfisõlm, kaudaalne süva kaelälümfisõlm.

5. Kuni tapmiseni peab ametliku jälgimissüsteemi abil olema võimalik jälgida liha kuni turustuskõlbliku loomani või pärast tükeldamist kuni samas partiis tükeldatud loomadeni. Pärast tapmist peavad I osas osutatud värske liha ja lihatoodete sildid võimaldama välja selgitada looma, kellelt liha või tooted on saadud, et asjaomast partiid oleks võimalik tagasi tuua. Lemmikloomatoidu puhul peavad sellist tuvastamist võimaldama täiendavad dokumendid ja registrid.

6. Kõikidel heakskiidetud turustuskõlblikel rümpadel peavad olema kõrvamärgiga seotud individuaalsed numbrid.

7. Liikmesriikidel peavad olema üksikasjalikud dokumenteerimiseeskirjad, mis hõlmavad:

- a) jälgimist ja kontrolle enne tapmist;
- b) kontrolle tapmise ajal;
- c) kontrolle lemmikloomatoidu töötlemise ajal;
- d) pärast tapmist sildistamise ja sertifitseerimisega seotud nõudeid kuni müügikohani.

8. Pädev asutus peab kehtestama süsteemi nõuete täitmise kohta tehtud kontrollide registreerimiseks, nii et saaks tõendada kontrollide tegemist.

Põllumajandusettevõtte

9. Heakskiidu saamiseks peab põllumajandusettevõtte kehtestama süsteemi, mille abil on turustuskõlblikku liha ja/või tooteid võimalik identifitseerida kuni turustuskõlbliku loomani, kellelt liha või tooted on saadud, või pärast tükeldamist samas partiiis tükeldatud loomadeni. Süsteem peab võimaldama identifitseerida liha või loomsete saaduste algupära kõikidel etappidel ja registreid tuleb alles hoida vähemalt kaks aastat. Põllumajandusettevõtte juhtkond peab teatama pädevale asutusele kirjalikult kasutusele võetud süsteemi üksikasjad.
10. Pädev asutus peab põllumajandusettevõtte esitatud süsteemi hindama, selle heaks kiitma ning seda jälgima, et tagada toote täielik jaotamine ja tuvastamine kõikidel etappidel.

Sertifitseeritud karja kava

- III. Kooskõlas artikli 16 lõike 3 teise lõiguga võib turustada värsket liha, mille küljest on eemaldatud luud ja kõik luude külge kinnituvad koed, sealhulgas närvi- ja lümfikude, ja 5. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest pärit ja tingimustele vastavate loomadelt saadud I osas osutatud loomseid saadusi, juhul kui kõnealused saadused on pärit loomadelt, kelle puhul on tõendatud, et nad vastavad punktis 2 sätestatud tingimustele, ja kes on pärit karjadest, kus BSE esinemist ei ole tuvastatud viimase seitsme aasta jooksul, ja kes on tunnistatud vastavaks punktis 1 osutatud tingimustele, ja kui kõnealused loomsed saadused on toodetud punktis 11 sätestatud tingimustele vastavates põllumajandusettevõtetes. Pädev asutus tagab punktides 3–10 ja punktis 12 sätestatud elektroonilise jälgimissüsteemi ja kontrolli tingimuste järgimise.

Karjade puhul kohaldatavad tingimused

1. a) Kari on ühtne ja eraldiseisev loomade rühm, mida hoitakse, majutatakse ja peetakse teistest loomarühmadest täielikult eraldi, ning sellel on oma karjakood ning karja kuuluvate loomade identifitseerimisnumbrid.
- b) Kari vastab turuleviimise tingimustele, kui karjas olevatel või karjas olnud loomadel ei ole vähemalt seitsme aasta jooksul olnud kinnitatud BSE juhtumeid ega juhtumeid, mille puhul BSE diagnoosi pole ümber lükatud.
- c) Erandina punkti b sätetest võib pärast pädeva asutuse poolt läbi viidud põhjalikku uuringut alla seitsme aasta vanuse karja lugeda turuleviimise tingimusele vastavaks, tingimusel et:
- i) kõik äsja asutatud karjas sündinud või karja toodud loomad vastavad punkti 2 alapunktides a, d ja e sätestatud tingimustele; ning
- ii) kari on kogu oma olemasolu ajal vastanud punktis b sätestatud tingimustele.
- d) Kui kari on äsja asutatud põllumajandusettevõttes, mille karjas oleval või karjas olnud loomal on tuvastatud BSE esinemine, võib sellise karja lugeda tingimustele vastavaks alles pärast pädeva asutuse läbiviidavat põhjalikku uuringut, milles tõendatakse, et järgmised tingimused on täidetud pädevat asutust rahuldaval viisil:
- i) kõik põllumajandusettevõtte nakatunud karjas varem olnud loomad on kõrvaldatud või tapetud;
- ii) kogu sööt on kõrvaldatud ja hävitatud ning kõik söödamahutid on korralikult puhastatud;
- iii) kõik hooned on tühjendatud ja enne uute loomade toomist põhjalikult puhastatud;
- iv) kõik punktis c sätestatud tingimused on täidetud.

Looma suhtes kohaldatavad tingimused

2. a) Andmed looma sünni, identifitseerimise ja liikumise kohta on registreeritud ametlikus elektroonilises jälgimissüsteemis;
- b) loom on 6–30 kuud vana ning looma sünnikuupäeva on võimalik kontrollida ametlikust arvutiregistrist;
- c) looma ema on elanud vähemalt kuus kuud pärast kava tingimustele vastava looma sündi;
- d) looma emal ei ole olnud BSEd ega BSE esinemise kahtlust;
- e) looma sünnikari ja kõik karjad, kus ta on olnud, on tingimustele vastavad.

Elektrooniline jälgimissüsteem

3. Punkti 2 alapunktis a osutatud ametlik elektrooniline jälgimissüsteem kiidetakse heaks ainult juhul, kui seda on kasutatud piisavalt kaua, et sisaldada kogu loomade eluiga ja liikumist käsitlevat teavet, mis on vajalik käesoleva määruse nõuete järgimise kontrollimiseks, ja hõlmab üksnes pärast süsteemi kasutuselevõttu sündinud loomi. Arvutisse salvestatud teavet süsteemi kasutuselevõttule eelneva ajavahemiku kohta ei aktsepteerita.

Kontrollid

4. Kui tapmiseks ettenähtud loom või tapmise jaoks sätestatud tingimused ei vasta käesoleva määruse nõuetele, tuleb loom viivitamata tagasi saata ja tema pass konfiskeerida. Kui see teave ilmneb pärast tapmist, peab pädev asutus viivitamata peatama sertifikaatide väljastamise ja tühistama juba väljaantud sertifikaadid. Kui loomad on juba lähetatud, peab pädev asutus teavitama sihtkoha pädevat asutust. Sihtkoha pädev asutus peab võtma vajalikud meetmed.
5. Tingimustele vastavad loomad tuleb tappa tapamajades, mida kasutatakse üksnes kuupäeval põhineva kava ja sertifitseeritud karja kava alusel tapetavate loomade tapmiseks.
6. Pädev asutus peab ise kontrollima, et lõikusettevõttes kasutatav menetlus tagab järgmiste lümfisõlmede kõrvaldamise:

õndlalümfisõlm, istmikulümfisõlm, pindmine kubemelümfisõlm, süva kubemelümfisõlm, mediaalne ja lateraalne niudelümfisõlm, neerulümfisõlm, eesmine reielümfisõlm, nimmelukümfisõlm, kaelaroidelümfisõlm, rinnakulümfisõlm, abaluu-eesne lümfisõlm, kaenlalümfisõlm, kaudaalne süva kaelalümfisõlm.
7. Kuni tapmiseni peab ametliku elektroonilise jälgimissüsteemi abil olema võimalik jälgida liha kuni turustuskõlbliku looma karjani või pärast tükeldamist kuni samas partiis tükeldatud loomadeni. Pärast tapmist peavad I osas osutatud värske liha ja lihatoodete sildid võimaldama välja selgitada asjaomase looma karja, et asjaomast partiid oleks võimalik tagasi tuua. Lemmikloomatoidu puhul peavad sellist jälgimist võimaldama täiendavad dokumendid ja registrid.
8. Kõikidel heakskiidetud turustuskõlblikel rümpadel peavad olema kõrvamärgiga seotud individuaalsed numbrid.
9. Liikmesriikidel peavad olema üksikasjalikud dokumenteerimiseeskirjad, mis hõlmavad:
 - a) jälgimist ja kontrole enne tapmist;
 - b) kontrole tapmise ajal;
 - c) kontrole lemmikloomatoidu töötlemise ajal;
 - d) pärast tapmist sildistamise ja sertifitseerimisega seotud nõudeid kuni müügikohani.
10. Pädev asutus peab kehtestama süsteemi nõuete täitmise kohta tehtud kontrollide registreerimiseks, nii et saaks tõendada kontrollide tegemist.

Põllumajandusettevõtte

11. Heakskiidu saamiseks peab põllumajandusettevõtte kehtestama süsteemi, mille abil on turustuskõlblikku liha ja/ või tooteid võimalik identifitseerida kuni päritolukarjani või pärast tükeldamist kuni samas partiis tükeldatud loomadeni. Süsteem peab võimaldama identifitseerida liha või loomsete saaduste algupära kõikidel etappidel ja registreid tuleb alles hoida vähemalt kaks aastat. Põllumajandusettevõtte juhtkond peab teatama pädevale asutusele kirjalikult kasutusele võetud süsteemi üksikasjad.
12. Pädev asutus peab põllumajandusettevõtte esitatud süsteemi hindama, selle heaks kiitma ning seda jälgima, et tagada toote täielik jaotamine ja tuvastamine kõikidel etappidel.

D PEATÜKK

Eksportitingimused

Eksportimisel kolmandatesse riikidesse kohaldatakse elusveiste ja nendest saadud loomsete saaduste suhtes käesolevas määruses ühendusesiseseks kaubanduseks sätestatud eeskirju.

IX LISA

ELUSLOOMADE, EMBRÜOTE, MUNARAKKUDE JA LOOMSETE SAADUSTE IMPORT ÜHENDUSSE

A PEATÜKK

1. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest importimisel peab pädev asutus veiste ja veistelt pärit kaupade puhul, mille jaoks on käesolevas määruses sätestatud erieeskirjad, arvesse võtma rahvusvahelise veterinaartõendi esitamist, mis tõendab, et vastav riik või piirkond vastab vastava kategooria jaoks II lisa C peatükis sätestatud tingimustele.

B PEATÜKK

Veiste import

A. Veiste importimisel 2. kategooriasse kuuluvast riigist või piirkonnast tuleb esitada rahvusvaheline veterinaartõend, mis tõendab, et:

- a) imetajatelt saadud valkude söötmine mäletsejalistele on keelatud ja seda keeldu on tõhusalt kohaldatud;
- b) ühendusse eksportimiseks ettenähtud veised on identifitseeritud alalise identifitseerimissüsteemi abil, mis võimaldab kindlaks teha nende ema ja päritolukarja, ning loomad ei kuulu BSE kahtlusega emasloomade järglaskonda.

B. Veiste importimisel 3. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest tuleb esitada rahvusvaheline veterinaartõend, mis tõendab, et:

- 1. imetajatelt saadud valkude söötmine mäletsejalistele on keelatud ja seda keeldu on tõhusalt kohaldatud;
- 2. ühendusse eksportimiseks ettenähtud veised:
 - on identifitseeritud alalise identifitseerimissüsteemi abil, mis võimaldab kindlaks teha nende ema ja päritolukarja, ning loomad ei kuulu BSE kahtlusega või BSE kinnitusega emasloomade järglaskonda,
 - on sündinud, kasvanud ja viibinud karjas, kus ei ole vähemalt seitsme aasta jooksul esinenud kinnitatud BSE juhtumeid, või
 - on sündinud pärast mäletsejalistele imetajate valkude söötmise keelu jõustumise kuupäeva.

C. Veiste importimisel 4. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest tuleb esitada rahvusvaheline veterinaartõend, mis tõendab, et:

- 1. imetajatelt saadud valkude söötmine mäletsejalistele on keelatud ja seda keeldu on tõhusalt kohaldatud;
- 2. ühendusse eksportimiseks ettenähtud veised:
 - a) on identifitseeritud alalise identifitseerimissüsteemi abil, mis võimaldab kindlaks teha nende ema ja päritolukarja, ning loomad ei kuulu BSE kahtlusega või BSE kinnitusega emasloomade järglaskonda; ning
 - b) on sündinud, kasvanud ja viibinud karjas, kus ei ole vähemalt seitsme aasta jooksul esinenud kinnitatud BSE juhtumeid; või
 - c) on sündinud pärast mäletsejalistele imetajate valkude söötmise keelu jõustumise kuupäeva.

D. Veiste importimisel 5. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest tuleb esitada rahvusvaheline veterinaartõend, mis tõendab, et:

- 1. imetajatelt saadud valkude söötmine põllumajandusloomadele on keelatud ja seda keeldu on tõhusalt kohaldatud;
- 2. kõik nakatunud veised tapetakse ning hävitatakse täielikult ning:
 - a) kui tegemist on emasloomadega, tapetakse ja hävitatakse samuti looma järglased, kes on sündinud kahe aasta jooksul enne või kahe aasta jooksul pärast haiguse esimeste kliiniliste tunnuste ilmnemist;
 - b) tapetakse ja hävitatakse kõik sama kohordi veised, kui sellised loomad on selles riigis või piirkonnas veel elus;

3. ühendusse eksportimiseks ettenähtud loomad:

- a) on sündinud pärast põllumajandusloomadele imetajate valkude söötmise keelu jõustumise kuupäeva;
- b) on identifitseeritud alalise identifitseerimissüsteemi abil, mis võimaldab kindlaks teha nende ema ja päritolu-karja, ning loomad ei kuulu BSE kahtlusega või BSE kinnitusega emasloomade järglaskonda;

JA

- c) on sündinud, kasvanud ja viibinud karjas, kus ei ole esinenud kunagi kinnitatud BSE juhtumit ja kus on ainult põllumajandusettevõttes sündinud veised või samaväärses tervisliku seisundiga karjadest pärit veised; ja
- d) on sündinud, kasvanud ja viibinud karjas, kus ei ole vähemalt seitsme aasta jooksul esinenud kinnitatud BSE juhtumit ja kus on ainult põllumajandusettevõttes sündinud veised või samaväärses tervisliku seisundiga karjadest pärit veised.

C PEATÜKK

Veistelt saadud värske liha ja loomsete saaduste import

A. Värske liha (kondiga või konditustatud) ja veistelt pärit saaduste importimisel 2. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest tuleb esitada rahvusvaheline veterinaartõend, mis tõendab, et imetajatelt saadud valkude söötmine mäletsejalistele on keelatud ja seda keeldu on tõhusalt kohaldatud.

B. Värske liha (kondiga või konditustatud) ja veistelt pärit saaduste importimisel 3. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest tuleb esitada rahvusvaheline veterinaarsertifikaat, mis tõendab, et:

- a) imetajatelt saadud valkude söötmine mäletsejalistele on keelatud ja seda keeldu on tõhusalt kohaldatud;
- b) ühendusse eksportimiseks ettenähtud värske liha või veistelt pärit saadused ei sisalda V lisan osutatud määratletud riskiteguriga materjali või koljuluust või selgroost saadud lihamassi ega ole nendest saadud.

C. Värske liha (kondiga või konditustatud) ja veistelt pärit lihatoodete importimisel 4. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest tuleb esitada rahvusvaheline veterinaartõend, mis tõendab, et:

- 1. imetajatelt saadud valkude söötmine mäletsejalistele on keelatud ja seda keeldu on tõhusalt kohaldatud;
- 2. ühendusse eksportimiseks ettenähtud värske liha või veistelt pärit saadused ei sisalda V lisan osutatud määratletud riskiteguriga materjali või koljuluust või selgroost saadud lihamassi ega ole nendest saadud.

D. 5. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest ei tohi importida värsket liha ega veistelt pärit saadusi, välja arvatud VIII lisa C peatüki I jaos loetletud loomsed saadused. Kõnealusel impordil tuleb esitada rahvusvaheline veterinaarsertifikaat, mis tõendab, et:

- 1. kõnealused saadused vastavad artikli 16 lõikes 2 ja VIII lisa C peatüki II ja III jaos sätestatud tingimustele;
- 2. ühendusse eksportimiseks ettenähtud lihatooted ei sisalda F peatükis osutatud tooteid ega V lisan kirjeldatud määratletud riskiteguriga materjali ega ole nendest saadud;
- 3. on olemas süsteem, mille abil on võimalik jälgida värsket liha ja veistelt pärit saadusi kuni nende päritoluettevõtteni;
- 4. veised, kellelt ühenduse eksportimiseks ettenähtud liha või lihatooted on pärit:
 - a) olid identifitseeritud alalise identifitseerimissüsteemi abil, mis võimaldab kindlaks teha nende ema ja päritolu-karja;
 - b) ei kuulu BSE kahtlusega või BSE kinnitusega emasloomade järglaskonda; ja:
 - on sündinud pärast põllumajandusloomadele imetajate valkude söötmise keelu jõustumise kuupäeva, või
 - on sündinud, kasvanud ja viibinud karjas, kus ei ole vähemalt seitsme aasta jooksul esinenud kinnitatud BSE juhtumeid;

5. imetajatelt saadud valkude söötmine põllumajandusloomadele on keelatud ja seda keeldu on tõhusalt kohaldatud;
6. kõik nakatunud veised tapetakse ning hävitatakse täielikult ning:
 - a) kui tegemist on emasloomadega, tapetakse ja hävitatakse samuti looma järglased, kes on sündinud kahe aasta jooksul enne või kahe aasta jooksul pärast haiguse esimeste kliiniliste tunnuste ilmnemist;
 - b) tapetakse ja hävitatakse kõik sama kohordi veised,kui sellised loomad on selles riigis või piirkonnas elus.

D PEATÜKK

Veiste embrüote ja munarakkude import

- A. Veiste embrüote/munarakkude importimisel 2. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest tuleb esitada rahvusvaheline veterinaartõend, mis tõendab, et:
1. imetajatelt saadud valkude söötmine mäletsejalistele on keelatud ja seda keeldu on tõhusalt kohaldatud;
 2. embrüod/munarakud on kogutud, töödeldud ja ladustatud vastavalt direktiivi 89/556/EÜ⁽¹⁾ A ja B lisa sätetele.
- B. Veiste embrüote/munarakkude importimisel 3. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest tuleb esitada rahvusvaheline veterinaartõend, mis tõendab, et:
1. imetajatelt saadud valkude söötmine mäletsejalistele on keelatud ja seda keeldu on tõhusalt kohaldatud;
 2. ühendusse eksportimiseks mõeldud munarakud/embrüod on pärit emasloomadelt, kes:
 - a) on identifitseeritud alalise identifitseerimissüsteemi abil, mis võimaldab kindlaks teha nende ema ja päritolu-karja, ning loomad ei kuulu BSE kinnitusega emasloomade järglaskonda;
 - b) ei kuulu BSE kahtluse või kinnitusega emasloomade järglaskonda;
 - c) ei olnud embrüote kogumise ajal BSE taudikahtlusega;
 3. munarakud/embrüod on kogutud, töödeldud ja ladustatud vastavalt direktiivi 89/556/EMÜ A ja B lisa sätetele.
- C. Veiste embrüote/munarakkude importimisel 4. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest tuleb esitada rahvusvaheline veterinaartõend, mis tõendab, et:
1. imetajatelt saadud valkude söötmine mäletsejalistele on keelatud ja seda keeldu on tõhusalt kohaldatud;
 2. ühendusse eksportimiseks ettenähtud munarakud/embrüod on pärit emasloomadelt, kes:
 - a) on identifitseeritud alalise identifitseerimissüsteemi abil, mis võimaldab kindlaks teha nende ema ja päritolu-karja, ning loomad ei kuulu BSE kahtluse või kinnitusega emasloomade järglaskonda;
 - b) ei ole BSEsse nakatunud;
 - c) ei olnud embrüote kogumise ajal BSE taudikahtlusega; ning
 - i) on sündinud pärast mäletsejalistele imetajate valkude söötmise keelu jõustumise kuupäeva; või
 - ii) on sündinud, kasvanud ja viibinud karjas, kus ei ole vähemalt seitsme aasta jooksul esinenud kinnitatud BSE juhtumeid;
 3. munarakud/embrüod on kogutud, töödeldud ja ladustatud vastavalt direktiivi 89/556/EMÜ A ja B lisa sätetele.
- D. Veiste embrüote/munarakkude importimisel 5. kategooriasse kuuluvatest riikidest või piirkondadest tuleb esitada rahvusvaheline veterinaartõend, mis tõendab, et:
1. imetajatelt saadud valkude söötmine aretusloomadele on keelatud ja seda keeldu on tõhusalt kohaldatud;
 2. kõik nakatunud veised ja emasloomade puhul nende järglased, kes on sündinud kahe aasta jooksul enne või kahe aasta jooksul pärast haiguse kliiniliste tunnuste ilmnemist, on tapetud ja täielikult hävitatud;
 3. ühendusse eksportimiseks ettenähtud munarakud/embrüod on pärit emasloomadelt, kes:
 - a) on identifitseeritud alalise identifitseerimissüsteemi abil, mis võimaldab kindlaks teha nende ema ja päritolu-karja, ning loomad ei kuulu BSE kahtluse või kinnitusega emasloomade järglaskonda;
 - b) ei ole BSEsse nakatunud;

⁽¹⁾ Nõukogu 25. septembri 1989. aasta direktiiv 89/556/EMÜ loomatervishoiu nõuete kohta, millega reguleeritakse koduveiste embrüote ühendusesisest kaubandust ja kolmandatest riikidest importimist (EÜT L 302, 19.10.1989, lk 1). Direktiivi on viimati muudetud komisjoni otsusega 94/113/EÜ (EÜT L 53, 24.2.1994, lk 23).

- c) ei olnud embrüote kogumise ajal BSE taudikahtlusega; ning
 - i) on sündinud pärast aretusloomadele imetajate valkude söötmise keelu jõustumise kuupäeva;
 - ii) ei ole kunagi saanud imetajatelt pärit valkusi sisaldavat sööta ja kes on sündinud, kasvanud ja viibinud karjas, kus ei ole vähemalt seitsme aasta jooksul esinenud kinnitatud BSE juhtumit ja kus on ainult põllumajandusettevõttes sündinud veised või samaväärse tervisliku seisundiga karjadest pärit veised;
- 4. munarakud/embrüod on kogutud, töödeldud ja ladustatud rangelt kooskõlas direktiivi 89/556/EMÜ A ja B lisa sätetega.

E PEATÜKK

Lammaste ja kitsede import

Ühendusse imporditavad lambad ja kitsed peavad vastama tingimustele, mis tagavad käesolevas määruses või selle alusel sätestatud terviseohutuse tagatistega samaväärsete tagatiste olemasolu.

F PEATÜKK

Vastavalt artikli 16 lõikele 3 on 5. kategooriasse kuuluvatest kolmandatest riikidest või nende piirkondadest keelatud ühendusse importida VIII lisa C peatükis osutatud loomseid saadusi juhul, kui need sisaldavad järgmiseid mäletsejalistelt saadud tooteid või materjale või kui kõnealused tooted on nendest saadud:

- lihamass,
- kariloomadele söötmiseks ettenähtud kaltsiumdivesinikfosfaat,
- želatiin, välja arvatud nahast toodetud želatiin,
- mäletsejalistelt saadud sulatatud rasv ja selle teiseendtooted, välja arvatud juhul, kui need on toodetud eraldatud rasvkoest, mis on tunnistanud toidukõlblikuks, või toormaterjalidest, mida on töödeldud kooskõlas otsuses 1999/534/EÜ osutatud standarditega.

G PEATÜKK

Kui loomseid saadusi imporditakse sellistest kolmandatest riikidest või nende piirkondadest, mis ei kuulu 1. kategooriasse, tuleb ühenduse õigusaktidega nõutavatele asjakohastele sertifikaatidele lisada tootjariigi pädeva asutuse töötaja allkirjastatud deklaratsioon järgmises sõnastuses:

“Loomne saadus ei sisalda Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 999/2001 (millega kehtestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad) V lisas osutatud määratletud riskiteguriga materjali ega veiste koljuluudest või selgroost saadud lihamassi ega ole sellise materjali teiseendtoode. Loomi ei ole tuimastatud ja tapetud koljuõõnde süstitud gaasiga ega tapetud vigastamise teel pärast kesknärvisüsteemikudede tuimastamist koljuõõnde viidava vardakujulise instrumendiga.”

X LISA

TUGILABORID, PROOVIVÕTT JA LABORATOORSETE ANALÜÜSIDE MEETODID

A PEATÜKK

Riiklikud tugilaborid

1. Määratud riiklikud tugilaborid:

- a) omavad seadmeid ja eksperte, et igal ajal ja eelkõige kõnealuse haiguse esimesel ilmnemisel oleks võimalik määrata kindlaks TSE tekitaja tüüp ja tüvi ning kinnitada piirkondlikest diagnostikalaboritest saadud tulemusi; kui nakkusetekitaja tüve tüüpi ei suudeta identifitseerida, näeb riiklik tugilabor ette korra, millega tagatakse, et tüve identifitseerimine antakse üle ühenduse tugilaborile;
- b) kontrollivad piirkondlikes diagnostikalaborites kasutatavaid diagnostikameetodeid;
- c) vastutavad diagnostikastandardite ja -meetodite koordineerimise eest liikmesriigis. Selleks:
 - võib saata diagnostilisi reagente liikmesriigi poolt heakskiidetud laboritesse,
 - kontrollitakse liikmesriigis kasutatavaid diagnostilisi reagente,
 - korraldatakse regulaarselt võrdluskatseid,
 - säilitatakse kõnealuse haiguse tekitajate isolaate või selliseid tekitajaid sisaldavaid vastavaid kudesid,
 - tagatakse liikmesriigi poolt määratud diagnostikalaborites saadud tulemuste kinnitamine;
- d) tehakse koostööd ühenduse tugilaboriga.

2. Erandina punktist 1 peavad liikmesriigid, kus ei ole riiklikku tugilaborit, siiski kasutama ühenduse tugilabori või teiste liikmesriikide riiklike tugilaborite teenuseid.

3. Riiklikud tugilaborid on:

Austria:	Bundesanstalt für Tierseuchenbekämpfung, Mödling Robert Koch Gasse 17 A-2340 Mödling
Belgia:	CERVA-CODA-VAR Centre d'Étude et de Recherches Vétérinaires et Agrochimiques Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie Veterinary and Agrochemical Research Centre Groeselenberg 99 B-1180 Bruxelles
Taani:	Danish Veterinary Laboratory Bülowsvej 27 DK-1790 Copenhagen V
Soome:	Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos Hämeentie 57 FIN-00550 Helsinki
Prantsusmaa:	Agence Française de Sécurité Sanitaire des Aliments Laboratoire de pathologie bovine 31, avenue Tony Garnier BP 7033 F-69342 Lyon Cedex

Saksamaa:	Bundesforschungsanstalt für Viruskkrankheiten der Tiere Anstaltsteil Tübingen Postfach 1149 D-72001 Tübingen
Kreeka:	1. Department of Pathology, Faculty of Veterinary Medicine University of Thessaloniki Giannitson & Voutyra St. GR-54627 Thessaloniki 2. Athens Centre of Veterinary Institutes Laboratory of Pathology 25 Neapoleos St. GR-14310 Athens
Iirimaa:	The Central Veterinary Research Laboratory Abbotstown Castleknoock Dublin 15 Ireland
Itaalia:	Istituto Zooprofilattico Sperimentale del Piemonte Liguria e Valle d'Aosta CEA Via Bologna I-148-10150 Torino
Luksemburg:	Laboratoire "CERVA" CODA-VAR Centre d'Étude et de Recherches Vétérinaires et Agrochimiques Groeselenberg 99 B-1180 Bruxelles
Holland:	Instituut voor Dierhouderij en Diergezondheid Edelhertweg 15 Postbus 65 8200 AB Lelystad Netherlands
Portugal:	Laboratório Nacional de Investigação Veterinária Estrada de Benfica, 701 P-1500 Lisboa
Hispaania:	1. Laboratorio de la Facultad de Veterinaria Departamento de Patología Animal (Anatomía Patológica) Zaragoza Spain 2. Laboratorio Central de Veterinaria de Algete Madrid Spain (Ainult otsuse 98/272/EÜ IVA lisas osutatud BSE testid)
Rootsi:	The National Veterinary Institute S-75189 Uppsala
Ühendkuningriik:	The Veterinary Laboratories Agency Woodham Lane New Haw Addlestone Surrey KT15 3NB United Kingdom

B PEATÜKK

Ühenduse tugilabor

1. Ühenduse tugilabor TSE puhul on:

The Veterinary Laboratories Agency
Woodham Lane
New Haw
Addlestone
Surrey KT15 3NB
United Kingdom

2. Ühenduse tugilabori kohustused ja ülesanded on:
- a) kooskõlastada komisjoniga konsulteerides liikmesriikides kasutatavaid BSE diagnostikameetodeid, eriti:
 - ladustada ja tarnida haigusetekitajat sisaldavaid vastavaid kudesid vajalike diagnostiliste testide arendamiseks või tegemiseks või tekitaja tüve määramiseks,
 - tarnida riiklikele tugilaboritele standardseerumeid ja muid võrdlusreaktiive, et standardida liikmesriikides kasutatavaid teste ja reaktiive,
 - koostada ja säilitada TSE tekitajaid ja tüvesid sisaldavate kudede kogu,
 - korraldada ühenduse tasandil diagnostikaprotseduuride regulaarseid võrdluskatseid,
 - koguda ja kõrvutada andmeid ja teavet ühenduses kasutatavate diagnostikameetodite ja läbiviidud katsete tulemuste kohta,
 - iseloomustada TSE tekitajate isolaate kõige kaasaegsemate meetodite abil, et võimaldada mõista paremini haiguse epidemioloogiat,
 - pidada sammu TSE järelevalve, epidemioloogia ja vältimise arenguga kogu maailmas,
 - hankida teadmisi prionhaiguste kohta, et võimaldada kiiret eristusdiagnoosi,
 - omandada põhjalikke teadmisi TSE kontrolliks ja likvideerimiseks kasutatavate diagnostiliste meetodite ja nende kasutamise kohta;
 - b) aidata aktiivselt kaasa TSE puhangute diagnoosimisele liikmesriikides, uurides diagnoosi kinnitamiseks, iseloomustamiseks ja epidemioloogiliseks uurimiseks laborile saadetud TSEs nakatunud loomade proove;
 - c) hõlbustada laboridiagnostika ekspertide väljaõpet või ümberõpet, et ühtlustada diagnostikamenetlusi kogu ühenduses.

C PEATÜKK

Proovivõtmine ja laborikatsed

1. *Proovivõtmine ja laborikatsed veiste spongioosse entsefalopaatia puhul*

1.1. Proovide kogumine

Pädevad asutused tagavad, et proovid kogutakse rahvusvahelise episootiaameti (IOE) diagnostiliste testide ja vaktsiinide standardite käsiraamatu "Manual of standards for diagnostic tests and vaccines" (edaspidi "manuaal") viimases väljaandes sätestatud meetodeid ja protokolle kasutades. Selliste meetodite ja protokollide puudumise korral tagab pädev asutus, et proovid võetakse katsete nõuetekohaseks läbiviimiseks sobival viisil.

1.2. Laborikatsed

1.2.1. Võimalikud juhtumid

Vastavalt artikli 12 lõikele 2 laboratoorseks kontrolliks saadetud veiste kudede puhul viiakse läbi manuaali viimases väljaandes sätestatud histopatoloogilised uuringud, välja arvatud juhul, kui materjal on autolüüsunud. Kui histopatoloogilise uuringu tulemus on ebaselge või negatiivne või kui materjal on autolüüsunud, uuritakse kudesid mõne muu eespool nimetatud manuaalis sätestatud meetodiga (immunohistokeemia, immunoblotanalüüs või iseloomulike fibrillide näitamine elektronmikroskoopia abil).

1.2.2. Iga-aastase seireprogrammi raames kontrollitud loomad

III lisa A peatüki I osas sätestatud iga-aastase seireprogrammi ja III lisa A peatüki III osas ettenähtud jälgimisprogrammi raames uuritavaid veiseid kontrollitakse ühe punktis 4 loetletud testi abil.

Kui kiirtesti tulemus on ebaselge või positiivne, tehakse manuaali viimases väljaandes sätestatud ajutise histopatoloogiline uuring, välja arvatud juhul, kui materjal on autolüüsunud või ei sobi muul põhjusel histopatoloogiliseks uuringuks. Kui histopatoloogilise uuringu tulemus on ebaselge või negatiivne või kui materjal on autolüüsunud, uuritakse kudesid mõne muu punktis 1.2.1 sätestatud diagnostikameetodiga; siiski ei tohi kasutada lausteimimisel kasutatud meetodit.

1.3. Tulemuste tõlgendamine

Punktis 1.2.1 osutatud korras kontrollitud looma käsitatakse veiste spongioosse entsefalopaatia positiivse juhuna, kui ühe testi tulemus on positiivne.

Punktis 1.2.2 osutatud korras kontrollitud looma käsitatakse veiste spongioosse entsefalopaatia positiivse juhuna, kui lausteimimise tulemus on positiivne või ebaselge, ja

- kui selle järel tehtud histopatoloogilise uuringu tulemus on positiivne või
- kui mõne muu punktis 1.2.1 nimetatud diagnostilise meetodi tulemus on positiivne.

2. *Lammastel ja kitsedel TSE esinemise kontrollimiseks proovide võtmine ja laborikatsed*

Lammaste ja kitsede skreipi kontrollimiseks viiakse proovide võtmine ja laboratoorne kontroll läbi kooskõlas manuaali viimases väljaandes sätestatud meetodite ja protokollidega.

Proovide võtmise ja laboratoorse kontrolli eeskirjad lammastel ja kitsedel BSE kontrollimiseks koostatakse kooskõlas artikli 24 lõikes 2 sätestatud korraga.

3. *Teiste TSEde esinemise kinnitamine*

Kontrollid võimaliku transmissiivse spongioosse entsefalopaatia kindlakstegemiseks, välja arvatud punktides 1 ja 2 osutatud juhud, hõlmavad vähemalt ajukoe histopatoloogilise uuringu. Pädev asutus võib skreipiga seotud fibrillide avastamiseks vajaduse korral nõuda ka immunohistokeemilise ja immunodiagnostilise analüüsi läbiviimist. Kui esialgne histopatoloogiline uuring on negatiivne, viiakse kooskõlas eelmise lausega läbi vähemalt üks muudest laboratoorsetest uuringutest. Haiguse esimese ilmnemise korral viiakse läbi vähemalt kolm uuringut.

4. *Kiirtestid*

Testide läbiviimiseks kooskõlas artikli 5 lõikega 3 ja artikli 6 lõikega 1 kasutatakse käesolevas määruses määratletud tähenduses kiirtestidena järgmisi meetodeid:

- immunoblotanalüüs, millega määratakse PrP^{Res} proteaasresistentne fragment (Prionics-test),
- kemiluminesentsil põhinev ELISA-test (ekstraktsioon + Elisa) tugevdatud kemiluminesentsreaktiivi abil (Enferi test),
- denatureerimis- ja kontsentreerimiseta järelejärgnev kaudne immunoanalüüs PrP^{Res} määramiseks (Bio-Rad Platelia test).

5. *Alternatiivsed testid*

(Määratakse kindlaks)

XI LISA

ÜLEMINEKUMEETMED

ARTIKLIS 22 OSUTATUD ÜLEMINEKUMEETMED

A. Määratletud riskiteguriga materjali kõrvaldamine

1. Liikmesriigid tagavad, et järgnevalt määratletud riskiteguriga materjal kõrvaldatakse ja hävitatakse kooskõlas punktidega 6–11.
 - a) Määratletud riskiteguriga materjalina käsitatakse järgmisi kudesid:
 - i) üle 12 kuu vanuste veiste kolju, sealhulgasaju ja silmad, mandlid ja seljaaju ning igas vanuses veiste soolestik kaksteistsõrmiksoolest kuni pärasooleni;
 - ii) üle 12 kuu vanuste või igemest väljunud jäävlõikehambaga lammaste ja kitsede kolju, sealhulgasaju ja silmad, mandlid ja seljaaju ning igas vanuses lammaste ja kitsede põrn.
 - b) Lisaks punktis a loetletud määratletud riskiteguriga materjalile tuleb Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigis ning Portugalis (välja arvatud Assooride autonoomne piirkond) käsitada määratletud riskiteguriga materjalina järgmisi kudesid:
 - i) pea, välja arvatud keel, kuid sealhulgasaju, silmad, kolmiknärv ja mandlid; üle kuue kuu vanuste veiste harknääre, põrn ja seljaaju ning igas vanuses veiste soolestik kaksteistsõrmiksoolest kuni pärasooleni;
 - ii) üle 30 kuu vanuste veiste selgroog, sealhulgas spinaalganglion.
2. Määratletud riskiteguriga materjali või selle teisendmaterjali võib lähetada ainult põletamise eesmärgil kooskõlas punktiga 11 või vajaduse korral punkti 7 alapunktiga b.
3. Liikmesriigid tagavad, et veiste, lammaste ja kitsede koljuluid ja selgroogu ei kasutata lihamassi tootmiseks.
4. Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil ei vigastata inimeste või loomade toiduks ettenähtud veiseid, lambaid või kitsi koljuõõnde viidava vardakujulise instrumendiga pärast kesknärvisüsteemikudede tuimastamist.
5. Punkti 1 alapunktis a osutatud määratletud riskiteguriga materjali ei impordita ühendusse pärast 31. märtsi 2001.

Ühendusse importimisel kohaldatakse piiranguid järgmiste loomsete saaduste puhul:

- värske liha: direktiivis 64/433/EMÜ määratletud liha,
- hakkliha ja lihavalmistised: direktiivis 94/65/EÜ ⁽¹⁾ määratletud hakkliha ja lihavalmistised,
- lihatooted: direktiivis 77/99/EMÜ ⁽²⁾ määratletud lihatooted,
- direktiivis 92/118/EMÜ määratletud töödeldud loomsed valgud,
- direktiivi 77/99/EMÜ artikli 2 punkti b alapunktis v osutatud veiste sooled.

- a) Kui kolmandatest riikidest või nende osadest imporditakse pärast 31. märtsi 2001 ühendusse eespool nimetatud loomseid saadusi, mis sisaldavad veiste, lammaste või kitsede liha, tuleb veterinaarsertifikaatidele lisada tootjariigi pädeva asutuse töötaja poolt allkirjastatud kinnitus, mis on sõnastatud järgmiselt:

“Loomne saadus ei sisalda Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 999/2001 (millega kehtestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad) IX lisa F peatükis osutatud toodet ega V lisas osutatud määratletud riskiteguriga materjali, mis on toodetud pärast 31. märtsi 2001, ega veiste, lammaste või kitsede kolju- luudest või selgroogudest saadud lihamassi, mis on toodetud pärast 31. märtsi 2001, ega ole sellise materjali teisendtoode. Pärast 31. märtsi 2001 ei ole loomi tuimastatud ja tapetud koljuõõnde süstitud gaasiga ega tapetud vigastamise teel pärast kesknärvisüsteemikudede tuimastamist koljuõõnde viidava vardakujulise instrumendiga.”

⁽¹⁾ Nõukogu 14. detsembri 1994. aasta direktiiv 94/65/EMÜ, milles sätestatakse hakkliha ja lihavalmististe tootmise ja turuleviimise nõuded (EÜT L 368, 31.12.1994, lk 10).

⁽²⁾ Nõukogu 21. detsembri 1976. aasta direktiiv 77/99/EMÜ ühendusesisest lihatoodetega kauplemist mõjutavate tervishoiuprobleemide kohta (EÜT L 26, 31.1.1977, lk 85). Direktiivi on viimati muudetud nõukogu direktiiviga 97/76/EÜ (EÜT L 10, 16.1.1998, lk 25).

- b) Viited loomsetele saadustele tähistavad käesolevas punktis loetletud loomseid saadusi ning ei hõlma muid nimetatud loomseid saadusi sisaldavaid või nendest saadud tooteid.
6. Punkti 5 kohaldatakse ainult importimisel kolmandatest riikidest:
- a) mis ei ole komisjonile koos taotlusega nende sätete kohaldamisest vabastuse kohta esitanud täiendavaid dokumente;
- b) mis on esitanud sellised dokumendid, milles võimalike riskitegurite määramiseks tehtud riskianalüüsi tulemused pole rahuldavad.
7. Liikmesriigid viivad läbi tihedaid ametlikke kontrolle, et jälgida käesoleva lisa nõuetekohast kohaldamist ja tagada meetmete võtmine saastumise vältimiseks eelkõige kooskõlas direktiivi 90/667/EMÜ artikliga 7 heakskiidetud tapamajades, lihalõikusettevõtetes, loomsete jäätmete töötlemisetevõtetes, kõrge riskiteguriga ainete töötlemise ettevõtetes või kohtades ning jaemüügipunktides, jäätmete matmispaikades ja muudes ladustamis- või põletamiskohtades. Liikmesriigid seavad eelkõige sisse süsteemi, millega tagatakse ja kontrollitakse, et:
- a) artikli 1 lõikes 2 osutatud toodete tootmisel kasutatavat määratletud riskiteguriga materjali kasutatakse ainult selleks lubatud eesmärgil;
- b) määratletud riskiteguriga materjal, eelkõige juhul, kui see kõrvaldatakse muudes ettevõtetes või ruumides kui tapamajades, on täielikult eraldatud muudest jäätmetest, mis ei ole ette nähtud põletamiseks, ning seda kogutakse eraldi ja see hävitatakse kooskõlas punktidega 1 ja 8–11. Liikmesriigid võivad teha otsuse lubada määratletud riskiteguriga materjali sisaldavate peade või rümpade saatmist teise liikmesriiki, kui see liikmesriik on nõustunud neid vastu võtma ning tunnustab sellise veo suhtes kohaldatavaid eritingimusi.
8. Liikmesriigid tagavad, et määratletud riskiteguriga materjal kõrvaldatakse:
- a) tapamajades;
- b) direktiivi 90/667/EMÜ artiklites 3 ja 7 osutatud lihalõikusettevõttes, kõrge riskiteguriga ainete töötlemise ettevõtetes või tööruumides pädeva asutuse poolt määratud esindaja järelevalve all. Need ettevõtted saavad selleks pädeva asutuse heakskiidu.
- Selgroo võib siiski kõrvaldada liikmesriikide territooriumil asuvas jaemüügikohas.
- Kui surnud loomadelt, mis ei ole ette nähtud inimtoiduks, ei eraldada määratletud riskiteguriga materjali, tuleb määratletud riskiteguriga materjali sisaldavaid kehaosi või kogu looma keha käsitada määratletud riskiteguriga materjalina.
9. Liikmesriigid tagavad, et määratletud riskiteguriga materjal tähistatakse värviga ja märgistatakse vajaduse korral kohe kõrvaldamise ajal ning hävitatakse täielikult:
- a) põletades ilma eeltöötlemiseta; või
- b) pärast eeltöötlemist, tingimusel et värv või märgistus on nähtav:
- i) kooskõlas otsuse 92/562/EMÜ lisa I–IV, VI ja VII peatükis kirjeldatud süsteemiga:
- põletamise teel,
 - koospõletamise teel;
- ii) kooskõlas vähemalt nõukogu otsuse 1999/534/EÜ I lisa standarditega, mattes need jäätmete heakskiidetud matmispaika.
10. Määratletud riskiteguriga materjali või tervete kehade põletamise või matmise võimaldamiseks ilma eelneva värvimiseta või vajaduse korral ilma määratletud riskiteguriga materjali eemaldamiseta võivad liikmesriigid eelkõige juhul, kui loomad on surnud või tapetud haigustõrjemeetmete käigus, kehtestada erandi punktides 8 ja 9 direktiivi 90/667/EMÜ artikli 3 lõikes 2 sätestatud asjaoludel ja meetodil, millega on välistatud TSE edasikandumise oht ja mis on pädeva asutuse poolt heaks kiidetud ja kontrollitud.
11. Liikmesriigid võivad määratletud riskiteguriga materjali või sellest töödeldud materjali saata vajaduse korral otsuse 97/735/EÜ artikli 4 lõikes 2 sätestatud tingimusel põletamiseks teistesse liikmesriikidesse.

Seda punkti võib liikmesriigi taotluse korral muuta, et võimaldada määratletud riskiteguriga materjali või sellest saadud materjali saatmist põletamiseks kolmandatesse riikidesse, olles eelnevalt vastu võtnud vastavad eksporditingimused.

B. Statistiliste vaatluste kohta

Artiklis 22 osutatud statistiline vaatlus peab hõlmama kõiki III lisa A peatüki I osa punktides 1.1 ja 1.2 osutatud loomi.

Selle ühe aasta jooksul kohaldatava sätte võib esimese kuue kuu jooksul saadud kogemusi silmas pidades uuesti läbi vaadata.
